

## ВІДОМОСТІ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Відомості містять поля для відповідей на відкриті запитань двох видів: «коротке поле» (не більше 1500 символів з пробілами) та «довге поле» (не більше 3000 символів з пробілами).

### Загальні відомості

Поля, позначені зірочками \*, є обов'язковими для заповнення.

#### 1. Інформація про заклад вищої освіти

*Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	78
*Повна назва ЗВО	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
*Ідентифікаційний код ЗВО	02125237
*ПІБ керівника ЗВО	Фалько Наталя Миколаївна
*Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	<a href="http://www.mdpu.org.ua/">http://www.mdpu.org.ua/</a>

#### 2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/78>

#### 3. Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

*ID освітньої програми в ЄДЕБО	9572
*Назва ОП	Філософія
*Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	Наказ МОН України від 30.05.2016 р. №590; постанова КМУ від 01.02.2017 р. №53
*Цикл (рівень вищої освіти)	Доктор філософії третій (освітньо-науковий) рівень
*Галузь знань	03 Гуманітарні науки
*Спеціальність	033 Філософія
Спеціалізація (за наявності)	-
*Вид освітньої програми	Освітньо-наукова
*Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
*Термін навчання на освітній програмі	4 р. 0 міс.
*Форми здобуття освіти на ОП	Очна денна, заочна

*Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра соціології та філософії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Факультет інформатики, математики та економіки: кафедра інформатики і кібернетики, кафедра педагогіки і педагогічної майстерності. Філологічний факультет: кафедра методики викладання германських мов, кафедра германської філології. Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти: кафедра психології.
*Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Юридична адреса: вул. Гетьманська, 20, м.Мелітополь, Запорізька область, Україна, 72312, Фактична адреса: вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна, 69000
*Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	Не передбачає
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Не присвоюється
*Мова (мови) викладання	Українська
*ID гаранта ОП у ЄДЕБО	89923
*ПІБ гаранта ОП	Глинська Людмила Федорівна
*Посада гаранта ОП	Доцент кафедри соціології та філософії
*Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	Glynska_Lyudmyla@mspri.edu.ua
*Контактний телефон гаранта ОП	0671083960
Додатковий контактний телефон гаранта ОП	

#### \*4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Створення освітньо-наукової програми «Філософія» (далі - ОНП) було пов'язане з практичною потребою щодо підготовки докторів філософії, здатних здійснювати наукові дослідження практико-орієнтованого спрямування, викладання гуманітарних наук у закладах усіх рівнів освіти з посиленням світоглядно-ціннісної складової навчання і дослідження та реалізації методології повноцінної життєдіяльності особистості, її неперервного всебічного, гармонійного розвитку та сталого розвитку суспільства.

Університет, маючи значний досвід підготовки аспірантів та відповідний кадровий потенціал, і у 2016 р. отримав Ліцензію МОН України для провадження освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 033 Філософія. ОНП затверджена рішенням Вченої ради МДПУ імені Богдана Хмельницького 26.05.2017 р. і уведена в дію Наказом ректору №81/01-06 від 28.05.2017 р., оновлена у 2018 р. ( Наказ №49/01-06 від 20.03.2018 р.). Переглянута та оновлена у 2019 р. ( Наказ №16/01-05 від 24.04.2019 р.), у 2020 р. ( Наказ № 11/01-05 від 28.05.2020 р. №11/01-05), у 2021 р. (Наказ №27/01-05 від 29.06.2021 р.), у 2022 р. ( Наказ № 27/01-05 від 28.06.2022 р.), у 2023 р. (Наказ №.46/01-05 від 28.08.2023 р.) Зміни в ОНП, у навчальному плані, у силабусах,

робочих навчальних програмах, у програмних результатах навчання були пов'язані з результатами моніторингу якості освіти за ОНП, кадровими і структурними змінами, зумовлені врахуванням пропозицій та побажань здобувачів вищої освіти, роботодавців, рекомендацій експертів НАЗЯВО та відкриттям нових можливостей щодо участі здобувачів, стейкхолдерів і викладачів у міжнародних проектах.

Освітньо-наукову програму «Філософія» розроблено проектною групою МДПУ імені Богдана Хмельницького у складі: гаранта – доктора філософських наук, професора кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького Троїцької Т.С.; кандидата соціологічних наук, магістра філософії, доцента кафедри філософії – Александрова Д.В.; кандидата філософських наук, доцента кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького – Землянського А.М.; Троїцької О.М. – доктора філософських наук, професора кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького; Пешева О.О. – кандидата філософських наук, старшого викладача кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького, Набокової А.С. - здобувачки третього рівня вищої освіти спеціальності 033 Філософія; Семікіна М.О., кандидата філософських наук, доцента, заступника голови міської ради Мелітополя, Масленнікової Т.К. – голови циклової комісії предметів загальноосвітньої підготовки КЗ «Мелітопольський медичний фаховий коледж» Запорізької обласної ради.

Проектною групою на підставі Національної рамки кваліфікацій, Положення МДПУ імені Богдана Хмельницького №279 «Про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти» (від 07.06.2017 р.) розроблено ОНП, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач третього рівня вищої освіти. Головною метою підготовки науковців-дослідників програма передбачає забезпечення повноцінного, цілісного розвитку особистості фахівця, який володіє інтелектуально-концептуальною здатністю вправного мислення, ціннісно-сисловою генералізацією світоглядних ідей, стратегій і конструктів соціальних практик, когнітивно-комунікативною компетентністю і консенсуальною взаємодією та етикою відповідальності, здатністю до духовно-практичного освоєння світу і саморозвитку.

ОНП представлена як єдність освітньої і наукової складової, що забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, набуття ними загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності зі спеціальності, а також проведення власного наукового дослідження з публічним його захистом. Програма, враховуючи основні принципи вищої освіти, автономність, відповідальність суб'єктів освіти і навчальних закладів та контекстуальність регіональних, всеукраїнських і світових змін, фокусом підготовки науковців визначає практико-орієнтоване розв'язування науково-дослідницьких завдань і проблем філософії на основі організації когнітивно-комунікативного навчання та філософського супроводу практичного засвоєння й реалізації головних функцій філософії (аксіологічної, критично-рефлексивного мислення, методологічної, праксеологічної), що постають конструктами інноваційних ідей і стратегій (теоретичний фрагмент філософії) та проєкцій, настанов, рекомендацій організації професійно-викладацької, науково-дослідницької, соціально-публічної діяльності прийняття (практичний фрагмент). Саме така підготовка до філософської аналітики політичних, культурно-освітніх, релігійних процесів, на думку стейкхолдерів, потрібна для залучення спільноти до ціннісно-сислових констант інтеркультурного поєднання та згуртування спільнот.

Цей аспект кореспондується з переліком майбутніх посад докторів філософії: робочі місця в науково-дослідних закладах (науковий співробітник, молодший науковий співробітник), в освітніх закладах (викладач філософсько-гуманітарних дисциплін, керівник підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання); вищі посадові особи громадських і самоврядних організацій в соціально-культурній сфері, органах державної влади, публічного

управління.

Підготовка здобувачів вищої освіти ОНП зі спеціальності 033 Філософія за третім рівнем здійснюється на факультеті інформатики, математики та економіки

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти виконуються відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти) та ґрунтуються на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти та дескрипторів Національної рамки кваліфікацій, яка приведена у відповідність до Європейської рамки кваліфікацій.

\*5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня 2021-2022 навчального року та набір на ОП

Рік навчання	1 рік навчання	2 рік навчання	3 рік навчання	4 рік навчання
1. Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року Навчання	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020 – 2021
2. Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	1	1	1	3
3. Контингент студентів:	1	1	1	3
3.1. Очна форма навчання	1	1	1	3
3.2. Заочна форма навчання	0	0	0	0
4. У т. ч. іноземців:	0	0	0	0
4.1. Очна форма навчання	0	0	0	0
4.2. Заочна форма навчання	0	0	0	0

Кількість стовпців таблиці змінюється залежно від строку навчання на освітній програмі.

Якщо за ОП здійснюється навчання за іншими формами навчання, додається відповідна кількість рядків у графах 3 і 4.

\*6. Інформація про інші освітні програми ЗВО за відповідною спеціальністю: (зазначається ID програм у ЄДЕБО і їх назва)

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	Програми відсутні
Перший (бакалаврський) рівень	ID 8988 Філософія 033 «Аналітика суспільних процесів»
Другий (магістерський) рівень	ID 9895 Філософія 033 «Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх та релігійних процесів»

Третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	Програми відсутні
--	-------------------

\*7. Інформація про площі ЗВО, станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	38095	11082
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	38095	11082
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	23548	8896
Приміщення, здані в оренду	2243	-

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

\*8. Документи щодо ОП:

*Назва документа (ів)	Поле для завантаження документів
*Освітня програма	
*Навчальний план за ОП	

### 1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Метою освітньої програми є інтелектуальна, етична, морально-духовна підготовка фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії», які здатні розв'язувати науково-дослідницькі завдання у галузі філософії та у викладанні філософських дисциплін, вирішувати складні теоретичні й практичні проблеми філософського осягнення сучасного світу, генерувати нові ідеї, стратегії, методологію перетворюючих дій світоглядної спрямованості та володіти аналітикою ціннісно-сміслових аспектів суспільного життя і особистісного неперервного всебічного і гармонійного розвитку.

Особливість ОП полягає в орієнтації підготовки науково-педагогічного працівника на засвоєння загальнонаукових, філософських, універсальних, соціальних, трансверсальних компетентностей і навичок (soft skills), які спрямовані на практичне перетворення пізнавальної, соціальної і природної реальності на основі нормативно-

ціннісного переконання людини й когнітивно-комунікативного супроводу соціокультурної діяльності. Розробники ОНП, визначаючи пріоритети підготовки, врахували освітньо-наукові потреби світової спільноти, України та Запорізького регіону.

Діяльнісно-перетворююча проекція картини світу та навчання майбутніх філософів ціннісно-сислової аналітики і праксеологічного творення доповнений унікальною можливістю забезпечення науковими розробками вчених університету, виконанням держбюджетних наукових досліджень, грантовими проектами, активними процесами демократичних перетворень в інтеркультурному місті.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОНП відповідають концептуально-стратегічним документам університету, в яких визначено його головне покликання та основні орієнтири місії, що спрямовують колектив університету на забезпечення якості навчання, викладання, на інноваційний науковий пошук, академічну добросесність, збереження і розвиток університетських традицій свободи і служіння гармонійному розвитку особистості та культурним ідеалам суспільства (Стратегія розвитку МДПУ імені Богдана Хмельницького на 2023-2028 роки» <http://surl.li/oxnmv> зокрема розвитку Університету як сучасного, інноваційного, освітнього, наукового та культурно-просвітницького центра південного сходу України. Цілі ОП повністю корелюються з основними стратегічними цілями, завданнями та заходами реалізації Стратегії Університету в підготовці висококваліфікованих фахівців; розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень за широким спектром природничих, гуманітарних та інших напрямів, які потребують від філософії не тільки методології оновлення та реформування соціогуманітарної сфери, а й осмислення праксеологічних засад науково-педагогічних технологій, ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності, а також філософського (ціннісно-сислового) супроводу імплементації людиномірності у культурно-освітній простір університету.; приєднання до міжнародних дослідницьких та освітніх мереж; гармонізації й організації соціокультурного простору регіону. ОНП використовує багаторічний унікальний досвід університету, відображений у інших стратегічних документах (Статут МДПУ імені Богдана Хмельницького (код ЄДРПОУ 02125237).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

#### **Здобувачі вищої освіти та випускники програми**

У процесі формування цілей і ПРН інтереси та пропозиції здобувачів як стейкхолдерів були враховані в повному обсязі. Здобувачі, які залучаються до розробки та реалізації ОНП, є учасниками освітнього процесу в Університеті. Це визначено в «Положенні про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» [https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3\\_Q/view](https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view) та в інших документах. На засіданнях кафедри, методологічних і методичних семінарах, на навчальних, наукових і організаційно-виховних заходах кафедри соціології та філософії і університету. У процесі анкетування та аналізу його результатів щодо задоволення якістю освіти (<http://fim.mdpu.org.ua/anketuvannya/>) зі здобувачами обговорюються питання забезпечення ефективності реалізації освітньої програми та акцентується увага на пропозиціях здобувачів щодо змісту ОНП, конкретних назв ОК, компетентностей і програмних результатів, що за щорічною процедурою оновлення ОНП ураховується у змінах та доповненнях програми. Пропозиції здобувачів А.Набокової, яка є членом групи розробників, О.Богданової, Д.Вакало, А.Мештанова, Н.Авдимирець були враховані у введенні нових ОК «Філософія науки та методологія інновацій», «Інноваційні педагогічні технології у вищій школі», у зміні назв ОК «Філософія сучасного світу», у збільшенні числа та обсягу вибіркових компонентів тощо.

#### **Роботодавці**

Цілі і програмні результати підготовки здобувачів є постійним об'єктом моніторингу, вони проходять апробацію і змінюються залежно від соціального контексту, від системних змін в освіті і науці та у життєвих програмах громадян. Проект ОНП створювався на основі консультацій з роботодавцями – представниками закладів вищої освіти, місцевих органів самоврядування, громадських об'єднань, соціально-політичних, культурно-освітніх, релігійних організацій та представників неформальної та інформальної освіти регіону. Роботодавці були залучені до обговорення, уточнення та узгодження складових ОНП, які мали відображати інтереси, що сфокусовані на підготовці філософа, компетентного викладача, аналітика, експерта, консультанта, ментора і модератора в процесі формування корпоративної культури, демократизації місцевого самоврядування, управління міжкультурною комунікацією та перетворюючими діями у громадському єднанні. Пропозиції роботодавців актуалізували підготовку фахівців до філософського супроводу інтеркультурної діяльності у громаді, оновлення Концепції розвитку кафедри соціології та філософії, посилили інноваційний когнітивно-комунікативний компонент освітньої і дослідницької складових Програми, доповнили робочу програму виробничої практики тощо. Роботодавців також залучено до практичної реалізації ОНП, а саме до проведення лекцій, наукових конференцій, семінарів, тренінгів (А.Набокова, М.Брицин, Т. Масленнікова, Л. Ковальова, Н.Щербакова, М.Семікін, А. Орлов, Т.Коноваленко та ін.).

#### **Академічна спільнота**

Цілі Університету, як потенційного роботодавця і представника академічної спільноти, зокрема керівництва університету, відділу аспірантури, викладачів, членів експертної комісії з акредитації у 2018 р. ОПП «Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх та релігійних процесів» другого рівня вищої освіти (д.філос.н., професор Карпенко І.В., д.філос.н., професор Бойченко М.В.) та інших представників, враховано як у процесі розробки, так і в процесі оновлення ОНП. Пропозиції призвели до збільшення кредитів обов'язкових та вибіркових ОК, до упорядкування обсягу кредитів та форм звітування за ВК, уточнення формулювання цілей, загальних та фахових

компетентностей, програмних результатів навчання та форм організації науково-освітньої і дослідницької роботи. Програма обговорювалася у різних форматах наукової комунікації: у проведенні заходів міжнародного проекту ЄС Еразмус+ «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку (EVDISD) координатор проекту М.Нестерова, д.філос. н, професор, професор кафедри ЖанаМоне, С.Курбатов, д.філос.н., професор, радник Президії НАПН України, Н.Кочубей, д.філос. н. та інші вчені акцентували увагу на підготовці наукового дослідника до міждисциплінарного синтезу, дослідження проблем аксіології, комунікативно-практичної філософії і філософії соціокультурного менеджменту. На публічних зустрічах вчені, експерти пропонували посилити практичний фрагмент філософії, пов'язаний з проектуванням емоційно-вольової сфери спільного життя громади та вивчення філософії інтеркультурності, «екологізації етики і етизації екології» за рахунок окремих модулів або позааудиторної роботи (Н.Фалько, к.псих.н., доцент, В.Білогур, д. філос.н., професор, Г.Тараненко, к.пед.н., доцент та ін.).

### **Інші стейкхолдери**

Одним із стейкхолдерів є Міністерство освіти і науки України, яке є замовником на підготовку докторів філософії (відповідним Наказом МОН України затверджується і контролюється державне замовлення). Програма створювалася за вимогами нормативно-методичної бази МОН, положень Комітету ВР України з питань науки, освіти та інновацій, рекомендацій НАЗЯВО. Своєрідним стейкхолдером постає Міністерство культури та інформаційної політики України, яке зацікавлено у розробці культурно-освітніх програм, проектів та аналітики культурних фондів. Одним із потенційних стейкхолдерів є контингент здобувачів другого рівня вищої освіти та інших потенційних вступників на ОНП Філософія. До їх інтересу, що полягає в продовженні навчання наукової роботи, приділяється певна увага, зокрема у підготовці дослідницької пропозиції з урахуванням широкого спектру тем магістерського рівня та рівня «Спеціаліст». В обговоренні реалізації ОНП беруть участь представники органів студентського самоврядування (наукове співтовариство, рада молодих вчених, студком університету і факультету, наукового гуртка «Дискурс»), представники Запорізького обласного благодійного фонду «Розвиток майбутнього», Агенції розвитку Мелітополя, Благодійного фонду «Освіта», громадської організації «Батьківська порада», Координаційної ради з інтеркультурної політики м.Мелітополя, фахівці зі зв'язків з громадськістю, прес-служб, державних та комерційних організацій.

### **Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОНП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці**

Цілі ОНП та програмні результати навчання відбивають сучасні тенденції розвитку спеціальності 033 Філософія, теоретичний фрагмент якої передбачає здатність фахівця осмислювати пізнавальну, соціальну і природну реальність у процесі її духовного і практичного засвоєння та відповідального перетворення на засадах нормативно-ціннісного переконання людей. Онтологічні позиції, принципи пізнання, ставлення людини до природної і соціальної цілісності, смисли, цінності, життєві пріоритети, ідеали, доцільність тощо розгортаються у програмних результатах навчання (1, 2, 3, 7,10,13). У практичному розвитку спеціальності передбачено навчання праксеологічного творення діяльнісних проєкцій життєдіяльності, емоційно-вольової налаштованості, громадянських позицій, програм самореалізації тощо (ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН11, ПРН12). Сучасний ринок праці, за свідченням роботодавців, випускників, науково-дослідних і освітніх організацій, засобів масової інформації, органів муніципального управління, громадських організацій, потребує фахового забезпечення суспільної діяльності, науково-освітніх послуг, в яких треба не тільки імплементувати потенціал конструктивних гуманітарних проєктів, стратегій, програм сталого розвитку



світової спільноти, але й реалізувати пізнання, навчання, просвітництво, модерацію світоглядних проєкцій та інтеракцій згуртування людства на загальнолюдських цінностях. Ці завдання надають філософії характеру перетворюючих дій і відображені у ПРН1, ПРН3, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН-13. У такий спосіб реалізується формула філософії для ринку праці: пізнання, дослідження, навчання, просвітництво і ціннісно-сміслові орієнтири та стратегії єднання спільнот для сталого розвитку.

**Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст коротке поле**

Галузевий контекст пов'язаний з реформуванням гуманітарної освіти і науки та входженням в європейський культурно-освітній простір, врахуванням впливу повномасштабної війни РФ на громади/регіони, нових можливостей України з отриманням статусу кандидата на членство в ЄС і початок переговорів про вступ України до ЄС відображений в ОНП як оновлення цілей, змісту, організаційно-управлінських умов; інтеграція науки і освіти (навчання через дослідження, через наукову комунікацію, конференції, проектну діяльність тощо ПРН1, 2, 3); утвердження когнітивно-комунікативного способу творення і засвоєння нового знання (ПРН4, 5, 11); застосування діалогічних методів формування аналітичного, рефлексивного, критичного, ціннісно-сміслового (концептуального) мислення (ПРН9, 11).

Регіональний контекст був врахований з огляду на потребу спільноти Північного Приазов'я, яка накопичила величезний досвід співжиття народів, етносів в умовах різноманіття та інклюзії та продемонструвало активну інноваційну науково-дослідну діяльність щодо вивчення досягнень гуманітарної регіоналістики і проектування сучасного спільного життя Мелітополя, який став першим в Україні інтеркультурним містом Європейської мережі. Потреба у викладачах гуманітарних дисциплін, здатних до інноваційної педагогічної та до методологічної організації наукового пошуку здобувачів вищої освіти, до філософського супроводу досліджень громадських організацій, визначення стратегії міжкультурної інтеграції громади зумовила необхідність програми <http://invest-melitopol.gov.ua/index.php/o-melitopole/interculture> (ПРН 6,7,8,10,12,13).

Регіональний контекст враховується в ОНП як важливий об'єкт комплексних наукових тем кафедри, тематики наукових досліджень здобувачів.

**Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм**

В процесі розробки ОНП, дотримуючись принципів академічної доброчесності, був проаналізований досвід Київського національного університету імені Т.Г.Шевченка, НПУ імені М.П.Драгоманова, Київського університету імені Бориса Грінченка, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та проект освітнього стандарту зі спеціальності 033 «Філософія» за третім рівнем вищої освіти. Проаналізований і врахований досвід інших ЗВО стосувався назв ОК, обсягу кредитів, переліку навчально-методичних матеріалів, практичної підготовки тощо. Було вивчено та імплементовано у зміст ОНП досвід підготовки здобувачів PhD-програм партнерів університету, а саме: Природничо-гуманітарного університету (м.Седльце, Польща), а також матеріали спільної праці з вченими Факультету педагогічних наук DISFOR (Університет Генуї - Італія, Університету Жиліна (Словаччина), Інституту досліджень та інновацій в освіті (Польща) у рамках проекту ЄС Еразмус+ «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку», Пловдивського університету імені Паїсія Хілендарського (Болгарія). Цей досвід аналогічних програм та розробок щодо підготовки здобувачів вищої освіти – наукових дослідників вплинули на побудову нової стратегії вищої освіти – навчання через дослідження, окремих структурних компонентів програми та її особливостей.

**Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)**

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія галузі знань 03 Гуманітарні науки підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії PhD відсутній.

**Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?**

Відповідно до опису кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій, яка приведена у відповідність до ЄРК для навчання впродовж життя і ухвалена Кабінетом міністрів України 25 червня 2020 р. ( Додаток в редакції Постанови КМ №509 від 12.06.2019, №519 від 25.06.2020 р.) [mon.gov.ua/nacionalna-ramka-kvalifikaciyu](http://mon.gov.ua/nacionalna-ramka-kvalifikaciyu) програмні результати навчання, що визначені в ОНП «Філософія 033», прозоро і повністю зорієнтовані на інтегральну компетентність філософа-дослідника (здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філософської дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, а саме: засвоєння концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей або професійної діяльності), а також вони відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (відповідальність і автономія, знання, комунікація, уміння/навички).

Вимогам відповідальності та автономії, високому ступеню самостійності, розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах, здатності до безперервного саморозвитку й самовдосконалення, започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності когерентні ПРН 3 (актуалізація нових підходів, принципів, стратегій і методів ефективного вирішення пізнавальних і дослідницьких задач), ПРН 12 (емоційно-вольова налаштованість на високу особисту культуру, етику громадянської відповідальності, морально-духовної досконалості, на науково-етичні стандарти та доброчесність), ПРН 13 (філософська оцінка і рефлексія міжкультурних явищ сучасного світу та соціальної, політичної, економічної, етичної, художньої або релігійної сфери; осмислення та засвоєння теоретичних (концептуально-методологічних) і емпіричних знань, а також формування спеціалізованих умінь та навичок, методів розв'язання значущих проблем у сфері професійної, наукової, інноваційної діяльності, розширенні і переоцінці вже існуючих знань та критичного аналізу і синтезу нових комплексних ідей, стратегій, моделей викладання, зазначених у НРК, забезпечують ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10; комунікативним компетентностям (вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань з колегами, науковою спільнотою, із суспільством у цілому, використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях відповідають ПРН 4, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11.

Вимоги НРК передбачають отримання необхідної кваліфікації шляхом відвідування навчальних занять, практичної підготовки, консультування наукового керівника, неформальної та інформальної освіти, наукової комунікації, що й буде визначати наукову новизну підготовленої до захисту дисертації.

## 2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

(50 кредитів)

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	Стандарт відсутній
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	16 кредитів
<p><b>Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною) довге поле</b></p> <p>Зміст ОНП «Філософія 033» формувався відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій (дескриптори НРК), постанов КМ України, положень МОН, рекомендацій НАЗЯВО та Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, в яких передбачено 4 складові підготовки, що забезпечують предметну спрямованість набуття аспірантом компетентностей зі спеціальності, із загальнонаукового (філософського) світогляду, з блоку універсальних навичок науковця, володіння англійською мовою.</p> <p>Структура змісту програми є логічною, взаємопов'язаною системою, яка спрямована:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) на досягнення цілей та ПРН підготовки науковця-дослідника і викладача на основі філософського світогляду та рефлексії об'єктивної (пізнавальної, соціальної і природної) реальності у процесі її духовно-практичного перетворення);</li> <li>2) на об'єктно-предметну область філософії (рефлексія синтезу досягнень світоглядних засад усіх видів людської діяльності, відображених у світовій філософській думці в її історичному розвитку, на осмислення філософських концепцій онтології, антропології, аксіології, гносеології, етики і естетики, дискурсивних практик розуміння картини світу та загальнолюдських орієнтацій сучасної людини (ОК: «Філософія сучасного світу» - 4 кредити ЄКТС, «Філософія релігії і культури – 4 кредити», «Філософська антропологія» - 4 кредити );</li> <li>3) на теоретичний зміст предметної області, що спрямований на формування спеціальних компетентностей, пов'язаних з аналітикою, міждисциплінарним синтезом історичних видів культурних практик, нових видів змінної реальності, з генеруванням проєкцій інноваційної, підтримувальної (для сталого розвитку) діяльності та на концептуальне моделювання методологічних, світоглядних, аксіологічних та інших видів регуляції позитивної діяльності людини (ОК: «Філософія науки та методологія інновацій – 4 кредити», «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проєкту – 3 кредити»);</li> <li>4) на філософську рефлексію, критичне мислення і метафізику граничних засад буття суцього, на категоріальний апарат і філософське знання, що оцінюють конкретні умови, тенденції, характер світу, методи, методика, технології, що формують універсальні навички науковця, викладача та володіння мовою наукового спілкування (ОК: «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності – 3 кредити», «Іноземна мова у науковому спілкуванні – 6 кредитів»);</li> <li>5) на філософські і загальнонаукові методи конструювання предмета, методи розгортання змісту ціннісно-світоглядних побудов й інтерпретації (діалог, генетичне конструювання, діалектичний метод, феноменологічна редукція, вільний дискурс) та на дослідницькі процедури, технології гуманітарно-освітнього та педагогічного осмислення сучасного контенту (ОК: «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті – 3 кредити», «Виробнича педагогічна практика – 3 кредити»).</li> </ol>	

### **Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування (індивідуальної освітньої траєкторії)?**

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ОП реалізується відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/ncke>, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lzgev>, Положення про навчання за індивідуальним графіком здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/nfiab>.

Структура ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через вибіркові компоненти (25% від загальної кількості кредитів ЄКТС) Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgvze>.

Основними інструментами формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибір форми навчання, вільний вибір ОК, передбачених ОНП, вибір ОК, що пропонуються для інших освітніх програм, ОП університету за іншим рівнем ВО, на базі інших ЗВО <http://my.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/programy-aspirantam-doktorantam/>, можливість зарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті, у межах дослідницьких проектів та міжнародних стажувань, зокрема набуття навичок soft skills, а також створення інклюзивних додаткових умов для аспірантів з особливими освітніми потребами.

Академічна мобільність забезпечується також правом на академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку тощо. Здобувач складає індивідуальний план і тему роботи на основі дослідницької пропозиції ( сайт кафедри) і погоджує їх з науковим керівником, кафедрою, які затверджуються вченими радами факультету та університету <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAFbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>.

### **Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?**

Здобувачі вищої освіти за ОНП «Філософія 033» починають моделювати свою індивідуальну науково-освітню траєкторію з підготовки індивідуальної дослідницької пропозиції для вступного іспиту до аспірантури (САЙТ аспірантури (<https://mdpu.org.ua/nauka/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/aspirantam-doktorantam-vstup-2019/>)), в якій чітко визначено науково-освітній інтерес та дослідницький досвід здобувача, що враховується у виборі теми дисертації, у виборі навчальних дисциплін з двох вибірових блоків. Перелік вибірових освітніх компонентів навчального плану формується відповідно до ОП підготовки фахівців і регламентується Положенням про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти МДПУ. Наказ від 31.08.2021 року, № 30/01-05 (<https://drive.google.com/file/d/1GvzIDZ0Qxp6lvz3KpkZA43DfRbmtu51/view>).

В основу системи вибору освітніх компонентів в університеті покладено алгоритм індивідуального вибору освітніх компонентів кожним здобувачем вищої освіти. Здобувач вищої освіти може обрати будь-який ОК, що запропонований на вибір, незалежно від ОП спеціальності чи кафедри, яка забезпечує його викладання. Вільність вибору гарантується демократичним вибором:

\*представлення здобувачеві анотацій ОК вільного вибору (Каталог вибірових освітніх компонентів, що містить ОК, запропоновані всіма ОП університету і які щороку оновлюються, сертифікаційні освітні програми, які можуть бути розроблені і запропоновані кафедрами для реалізації широких освітніх потреб, особистісного розвитку здобувачів, оволодіння принципами міждисциплінарності тощо)

<http://aspirant.mdpu.org.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D0%B5/>, сайт каф.;

\*процедура оформлення вибору ОК починається з повідомлення аспірантом відділу аспірантури і докторантури (особиста заява з проханням внести ОК до індивідуального плану освітньо-наукової роботи на відповідний навчальний рік, яка візується науковим керівником, а якщо аспірант обирає ОК, пов'язані з тематикою його дисертаційної роботи, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, окрім погодження з науковим керівником, заява повинна бути погоджена з керівником кафедри та факультету, де викладається відповідний ОК);

\*вивчення вибіркового компонентів розпочинається після їх вибору і комплектації груп, до яких можуть бути зараховані здобувачі вищої освіти з різних курсів, спеціальностей та освітніх рівнів тощо (аспіранти спеціальності «Філософія» вивчали ОК інших освітніх програм: «Вища освіта та європейській освітній простір», «Академічне письмо англійською мовою для аспірантів», «Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі» та ін.);

\*пропозиції здобувачів щодо оновлення ОНП у частині змін назви і змісту обов'язкових ОК (Філософія сучасного світу та ін.), введення нових ОК («Філософія науки та методологія інновацій», «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті») і доповнення блоку ВК.

**Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. коротке поле**

Практична підготовка, що поєднує теоретичні знання з виробленням творчого підходу до перетворення дійсності, у процесі навчання через дослідження здійснюється неперервно у різних формах і на різних об'єктах, що пов'язані з дослідницькими завданнями та опануванням компетентностями. Важливим елементом практичної підготовки докторів філософії є ОК «Виробнича (педагогічна) практика», що регламентується Положенням про виробничу (педагогічну) практику здобувачів вищої освіти 3-го рівня МДПУ імені Богдана Хмельницького (20.02.2020 р. [https://drive.google.com/file/d/1XmAo\\_my6GiaF8bJYDhrtOiJ\\_IUDKoQ79/view](https://drive.google.com/file/d/1XmAo_my6GiaF8bJYDhrtOiJ_IUDKoQ79/view) та Робочою програмою практики на спеціальності «Філософія 033». В навчальному плані передбачено 3 кредити (90 год.) для цієї практики, яка максимально наближена до напрямів наукових досліджень здобувача через : а) викладання філософських дисциплін, що уможливають більш високий рівень інноваційного пошуку; б) проведення різноманітних навчально-виховних заходів, у яких є можливість апробувати результати дослідження та поповнити його дослідну (фактичну) базу; проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять; в) ознайомлення з документами щодо організації освітньо-наукового та виховного процесу; г) виконання індивідуального творчого завдання (за темою дисертації); д) аналітико-консультативна робота у громадських об'єднаннях (договори), неформальна освіта, фандрайзінг.

**Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП**

Набуття навичок soft skills («соціальні», «універсальні» та «навички успішності»), що не прив'язані до конкретної предметності, забезпечуються усіма ОК, формуються у науковій комунікації, практичній діяльності, у неформальній освіті та відповідають цілям і ПРН: 1/ інтраперсональні (самодисципліна, ентузіазм, мотивація, емпатія та ін.) актуалізовані у ПРН 9, 12 (емоційно-вольова налаштованість на особисту культуру, етику громадянської відповідальності, морально-духовну досконалість, на науково-етичні стандарти та доброчесність); 2/інтерперсональні (презентаційні, комунікаційні,

лідерство, робота в команді, ініціативність, колегіальність та ін.) – у ПРН 4,11,13 (володіння українською та іноземною мовами на достатньому для фахового спілкування рівні і презентації результатів дослідження, аналіз факторів, які мають вплив на комунікативно-діалогічний простір); 3/глобального громадянства (поінформованість, толерантність, повага до різноманіття, міжкультурне розуміння, етика природи) – ПРН 1, 6, 13 (знання праксеологічних основ науки, суміжних галузей суспільних та природничих наук, розробка алгоритмів міждисциплінарної аналітики, експертизи і консультування); 4/критичного та інноваційного мислення (креативність, винахідливість, рефлексія, концептуальність, аксіологізм) – ПРН 3, 5,13 (демонстрація і застосування поряд з критичним мисленням полідискурсивного розуміння явищ і процесів, актуалізація нових підходів, стратегій і методів вирішення пізнавальних і дослідницьких задач).

#### **Яким чином зміст ОНП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?**

Професійний стандарт відсутній. В процесі підготовки ОНП враховувалися норми Закону України «Про освіту» із змінами, Закону України «Про вищу освіту» із змінами, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23 березня 2016 р. № 261» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text>, Національної рамки кваліфікацій, яка приведена у відповідність до ЄРК для навчання впродовж життя і ухвалена Кабінетом міністрів України 25 червня 2020 р. (Додаток в редакції Постанови КМ №509 від 12.06.2019, №519 від 25.06.2020 р.) <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>, Положення про акредитацію освітніх програм, затвердженого наказом МОН України 11.07.2019 р.№977, Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17.11.2020 р., Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького. Компетентності та програмні результати навчання сформульовані у відповідності до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій.

#### **Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?**

Співвіднесення обсягу освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти відповідає Законам та нормативно-правовим актам, що регулюють цей процес, Положенню про організацію освітнього процесу в МДПУ <http://surl.li/ncke>, а також реалізації в університеті компетентнісного та практико-орієнтованого підходів, що передбачають у навчанні активні, інтерактивні форми занять, інноваційні технології, залучення до проектної діяльності, дистанційний супровід, що збільшує у навчанні самостійний формат та відповідність інтересам здобувачів і змісту філософських дисциплін. Для ОНП «Філософія» освітня складова має становити від 30 до 60 кредитів ЄКТС. Нами встановлено обсяг у 50 кредитів (34 кредити – обов’язкові компоненти – це 68%, 16 кредитів – вибіркові компоненти та види практичної підготовки - 32%). Аудиторне навантаження у тижнях, що визначено графіком освітнього процесу для опанування освітньої складової ОНП, як правило, складає: I, III, V, VI семестри – по 20 годин, II семестр – 26 годин, IV семестр – 22 години. Мінімальний обсяг годин з одного ОК становить 3 кредити ЄКТС (90 годин). Час, відведений для самостійної роботи здобувача, становить 2/3 загального обсягу часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього компоненту, тобто не менш 30 % аудиторних занять.

**Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

За ОНП підготовки докторів філософії зі спеціальності «Філософія 033» в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького не здійснюється підготовка за дуальною формою освіти. Впровадження дуальної освіти є напрямком подальшого розвитку програми та знаходиться на етапі обговорення.

### **3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

**Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП**

<https://drive.google.com/file/d/1HHFXoowjwqzADu3eMIQ3wDGrcCKTRXNR/view>

<http://aspirant.mdpu.org.ua/information-for-admission/>

[https://drive.google.com/drive/folders/1qO9tUa1Xxor4F\\_d4DTZVQXQgGkY\\_IEer](https://drive.google.com/drive/folders/1qO9tUa1Xxor4F_d4DTZVQXQgGkY_IEer)

<https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/>

**Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?**

Правила прийому на навчання за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» формуються відповідно до ліцензії (Наказ МОН України від 30.05.2016 р. №590), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (№ 261), та правил прийому до МДПУ імені Богдана Хмельницького на третій рівень (23.12.2020 р.).

([https://drive.google.com/drive/folders/1qO9tUa1Xxor4F\\_d4DTZVQXQgGkY\\_IEer](https://drive.google.com/drive/folders/1qO9tUa1Xxor4F_d4DTZVQXQgGkY_IEer))

<https://drive.google.com/file/d/1hv5NBDrmjJQwI-wADYtdlwmkIDTfP3b2/view>

Програма конкурсного вступного випробування з філософії <https://drive.google.com/drive/folders/1K5U3MrPNjFanFLRUIU8klMJwx99UD0GB>, не зважаючи на попередню спеціалізацію вступника, передбачає демонстрацію достатнього рівня базових філософських компетенцій та логічного здійснення науково-інтелектуальних та комунікаційних процедур. Не припускаючи дискримінаційних положень, для урахування наукових інтересів вступника та визначення його індивідуальної освітньої траєкторії у програму іспиту включена дослідницька пропозиція (<http://hb.mdpu.org.ua/vstupnykam/vymogy-do-doslidnytskyh-propozytzij/>). Правила прийому на ОП оновлюються щорічно, враховують свідчення про досвід наукової роботи до вступу (публікації, дипломи переможця та призера олімпіад, конкурсів наукових робіт з фаху, участь у конференціях, патенти, авторські свідоцтва тощо).

**Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відповідає Конвенції про визнання кваліфікації з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції). Цю практику регулюють: Правила прийому до аспірантури

<https://drive.google.com/file/d/1hv5NBDrmjQwI-wADYtdlwmkIDTfP3b2/view>;

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу МДПУ імені Богдана Хмельницького [https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/Akademichna-mobilnist\\_27.09.2022.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/Akademichna-mobilnist_27.09.2022.pdf)

Положення про перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці (Наказ № 402 від 07.09.2020 р. № 27/01-05) <https://drive.google.com/file/d/1evp2PeqJTVk71ZSIWT9TgeGfyOU7hwSQ/view>

Положення про визнання іноземних документів про освіту у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/igwyj>.

Положення про відрахування, переривання навчання, переведення і поновлення здобувачів вищої освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького (Наказ № 405 від 07.09.2020 р. № 27/01-05) <https://drive.google.com/file/d/1gbp4P7rmPTdUsKzK8J-M5nCR9ENYaSAT/view>. Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, забезпечується інтернет-доступом, <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAfbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>., сайтами університету і відділу аспірантури та докторантури <http://aspirant.mdpu.org.ua/>.

**Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОНП (якщо такі були)?**

Практики застосування визначених правил на ОП 033 «Філософія» мають такі приклади: відповідно до правил мовного стажування як форми академічної мобільності (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою КМУ від 12 серпня 2015 р.) аспірантки Н. Авдимирець та О.Богданова пройшли наукове та мовне стажування у Вищій лінгвістичній школі м.Чентсхове (Польща), але в умовах пандемії стажування відбувалось пізніше терміну індивідуального плану, коли освітня складова була завершена і результати знання англійської мови було визнано за рівнем В-2 за міжнародною шкалою, зарахувати їх за освітні компоненти програми було неможливим. Усі аспіранти, які не мають базової філософської освіти і які пройшли вступне випробування, мали можливість отримати філософську освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на ОПП «Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх та релігійних процесів» (Д. Вакало, А. Мештанов, А. Набокова, О.Худобін).

**Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Закон України про освіту, Закон України про вищу освіту дозволяють закладам освіти запроваджувати процедури самостійних рішень суб'єктів освіти щодо автономії навчання (Закон про освіту, ст.2).

Процес оцінювання і підтвердження результатів неформального навчання регулюється в університеті розробленим і затвердженим, доступним для ознайомлення та оприлюдненим на сайті університету Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/igwzd>.

Визнання результатів навчання, набутих в умовах неформальної освіти поширюється як на обов'язкові, так і на вибіркові дисципліни, за виключенням практичної підготовки та атестації. Навчальна дисципліна може бути перезарахована як в повному обсязі, так і



частково (окремі змістові модулі). Перезарахування здійснюється комісією, до складу якої входять гарант ОП, на якій навчається здобувач, завідувач відповідної кафедри, науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни. Комісія може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу конкретної ОП. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми. Інформація щодо перезарахування результатів неформальної освіти доводиться до відома здобувачів гарантом ОП, НПП кафедри.

**Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОНП (якщо такі були)**

Реалізація цього права забезпечується демократичною процедурою, що починається з подання здобувачем заяви про зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на розгляд фаховій комісії, яка на основі діагностики оцінює результати в межах певного ОК, або досягнення частини результатів в межах ОК і виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС. Протокол комісії містить висновок про визнання або невизнання результатів навчання з відповідного ОК; зараховані результати навчання з ОК фіксуються в індивідуальному навчальному плані здобувача. Практики застосування вказаних правил на ОНП представлені наступними зарахуваннями: О.Худобін (1-й модуль ОК 03 «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту» - за результатами сертифікаційної програми), А.Мештанов (ОК-06 «Філософія релігії та культури» - за результатами міжнародного стажування за програмою підвищення кваліфікації «Фандрейзинг та організація проектної діяльності в закладах освіти: європейський досвід»), Н. Авдимириць (ВК 01 «Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі – за результатами професійного стажування психолога»), А.Набокова, О.Богданова, Д.Вакало (ВК 07«Аксіологія» - за результатами участі у конференціях, воркшопах, тренінгах у межах заходів проекту Жана Моне«Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку» (1-й модуль ОК 03 «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту» - за результатами навчання і розробки грантових міжнародних проектів та ін.

#### 4.Навчання і викладання за освітньою програмою

**Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи**

Форми та методи навчання і викладання на ОНП відповідають «Положенню про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (Наказ від 31 серпня 2021р. № 30/01-05) <http://surl.li/ncke>. Доцільність обраних методів зумовлена дескрипторами НРК та теоретичною і практичною специфікою спеціальності, зокрема функціональним призначенням філософії, що полягає у конституюванні методологічної функції у процесі творення наукового знання та вибору методів, методик та технологій, до яких слід віднести філософське і загальнонаукове конструювання предмета, методологію розгортання змісту філософських і загальнонаукових побудов інтерпретації (діалог, генетичне конструювання, діалектичний метод, феноменологічна редукція, вільний дискурс). Результативність філософських дослідницьких процедур забезпечують рефлексія, аналіз, синтез, універсалізація, інтенсивна теоретизація та технології інформативно-гуманітарного, критичного, компаративного осмислення філософсько-гуманітарного контенту та ін..Дослідницька складова доповнюється методами навчання і викладання, основні форми яких за допомогою Центру освітніх дистанційних

технологій (<http://www.dfn.mdpu.org.ua/> з використанням Zoom та Moodle забезпечені сучасним обладнанням і засобами. На ОП переважають методи, що стимулюють навчальну діяльність (дискусія, творче завдання, есе, проблемна ситуація) та «інноваційні» методи викладання і навчання (воркшоп, діалог Сократа, тренінг, критичний аналіз та ін.).

Освітній процес здійснюється на засадах компетентнісного, системного, інтегративного підходів із застосуванням інтерактивних технологій та дистанційного навчання.

**Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?**

ОП «Філософія» розроблена на концептуальних засадах студентоцентрованої освіти, в якій форми і методи навчання і викладання надають можливість здобувачеві стати суб'єктом формування особистих цілей, змісту і умов досягнення результатів: а) аспірант має змогу особисто обирати тему дисертації, наукового керівника, досягати конкретних результатів, потрібних у сучасній діяльності (на відміну від попереднього навчання «до нагоди»); б) формувати зміст індивідуальної освітньої траєкторії (вільний вибір ВК, не(ін)формальна освіта, регулювання засвоєння основних життєвих компетенцій (здатність вчитися, працювати, жити з іншими людьми, організовувати власне життя); в) впливати на організацію навчання, на якість викладання, брати участь в обговоренні доцільності методів та технологій, змінювати структуру і логіку навчальних занять, які проводяться в малих групах і носять когнітивно-комунікативний характер засвоєння і творення знання. Відповідно до стандартів забезпечення якості вищої освіти аспіранти регулярно залучаються до опитувань щодо задоволення рівнем викладання та організації навчання на ОП, результати яких обговорювались на засіданнях кафедри і показали, що 100% здобувачів задоволені методами навчання і викладання

**Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів**

Здобувачі вищої освіти 3-го (PhD) рівня мають змогу до вступу в аспірантуру на ОП ознайомитися з інформацією про науково-педагогічний потенціал кафедри соціології та філософії, про її склад, цілі, зміст та очікувані результати навчання за програмою на сторінці сайту кафедри та на сайті відділу докторантури і аспірантури. Узгодження дослідницької пропозиції продовжує ознайомлення з дослідницькою складовою навчання та з напрямками наукової роботи НПП кафедри, матеріальним і інформаційно-дослідницьким забезпеченням навчання через дослідження. Зміст навчання представлений інформацією сайтів кафедри і університету (ОП, анотації навчальних дисциплін, силабуси ОК, робочі програми, навчальний план ОНП, навчальний план на поточний рік, графік навчального процесу, строки проведення атестації тощо). Ознайомлення з силабусами освітніх компонентів та очікуваними результатами навчання, критеріями оцінювання в межах окремих освітніх компонентів відбувається як на перших аудиторних заняттях («Вступ до дисципліни»), так і в процесі вивчення документів Центру дистанційних освітніх технологій, який містить сторінки ОК та їх викладачів. Покращення інформування здобувачів здійснюється через ознайомлення з силабусами ОК, які надають здобувачам доступну, зрозумілу і вчасну інформацію про мету, завдання, політику, методи ОК, перелік компетентностей, програмних результатів, навчальний контент, критерії оцінювання, засоби досягнення цілей, алгоритм самостійної роботи, рекомендована література тощо.

**Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП**

На третьому рівні вищої освіти поєднання навчання і досліджень набуває у цілях, змісті та організаційно-управлінських умовах специфічного характеру, що відображено

в усіх освітніх компонентах, компетентностях, програмних результатах навчання як ключовий принцип політики – «Навчання через дослідження». На ОНП «Філософія» 033 цей принцип реалізовано у подвійній рефлексії: формування освітніх компетентностей здобувача, його якісна професійна підготовка відбувається і збагачується у науковому просторі, вектором якого є дослідницький проект аспіранта і кожен ОК включає дослідницьку складову (у цілях, змісті, методах вивчення тощо), з одного боку, і, з другого боку, набуття аспірантом дослідницьких здатностей (філософських, загальнонаукових, комунікативно-мовних, інструментальних навичок) відбувається через засвоєння певних ОК і формування особистості науковця.

Спираючись на особливість ОНП «Філософія 033», розробники програми актуалізували інноваційний аспект теоретичної складової філософії (осмислення реальності у процесі її засвоєння і відповідального перетворення на ціннісно-смыслових засадах) та практичної складової (діяльничої проекції як стратегій і мистецтва життєдіяльності). У цьому контексті сформовано науково-дослідний і освітній контент ОП: а) зміст ОНП поєднується з НДР кафедри «Аксіологічні засади модернізації стратегій сучасної вищої освіти України», і усі аспіранти залучені до її реалізації; б) усі ОК спрямовані на отримання нових знань з методології і методів наукових досліджень та на наукові відкриття щодо можливостей гуманітарних наук, які аспірант може використовувати при написанні дисертаційної роботи; в) спрямування змісту аудиторних занять та самостійної роботи на дослідницькі інтереси здобувачів; г) теоретичні (концептуальні і методологічні) і емпіричні (факти, уявлення) знання, комунікація як взаємодія викладача і здобувачів з метою трансферу інформації, узгодження дій, позицій спільної діяльності, а також формування умінь та навичок здійснюється на основі наукових результатів авторів курсів, що дозволяє безпосередньо передати здобувачам знання та досвід проведення наукових досліджень (це відображено у силабусах ОК у розділі «Список використаної та рекомендованої літератури»); д) усі викладачі імплементують у навчання когнітивно-комунікативний підхід до навчання, що передбачає поєднання осмислення і засвоєння наукового програмного знання та творення нового знання у процесі інтеракції.

Інноваційний (дослідницько-практичний) компонент поєднання навчання і дослідження імплементований: в аудиторні заняття та самостійну роботу у вигляді творчих завдань (есе), проектних пропозицій, авторських презентацій, діалогів, тренінгів, воркшопів тощо; у наукову комунікацію, де результати наукових досліджень здобувачів проходять апробацію (університетські, регіональні, Всеукраїнські та міжнародні наукові конференції); в заходи реалізації грантових проектів, зокрема міжнародного проекту Жана Моне «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку».

**Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

ОНП щорічно оновлюється з урахуванням наукових досягнень у галузі, у сучасному суспільному житті та культурно-освітніх практиках відповідно до «Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (Розділ 4. Порядок оновлення освітніх програм) <https://drive.google.com/file/d/1orNINe0YmHqdx9iasnIR9bFfegjAAXU/view>). Група

забезпечення спеціальності з урахуванням інтересів та позицій здобувачів, академічного персоналу, стейкхолдерів, студентського самоврядування, керівництва університету та зацікавлених суб'єктів на основі аналізу результатів моніторингу ОП, анкетування щодо якості освіти використовує можливості змін, що дозволяє п.4.2. Положення: а) відповідно до суттєвих змін, що відбулися в орієнтації спеціальності «Філософія» на теоретико-інноваційний і практико-духовний (праксеологічний) вимір сучасної соціокультурної діяльності оновлено зміст освітньої складової введенням нових обов'язкових освітніх

компонентів, які забезпечують викладачі на основі власних розробок («Філософія науки та методологія інновацій», «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)», «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті» (Афанасьєва Л.В., Глебова Н.І., Коробченко А.А.); б) розширено блок вибіркових дисциплін; в) уточнено програмні результати навчання, робочі навчальні плани за роками навчання, структурно-логічна схема, матриці відповідності; г) на основі вивчення досвіду реалізації ОНП «Філософія 033» у вищих закладах освіти України та тенденцій сучасних культурно-освітніх практик, а також досвіду конкретних викладачів для усіх спеціальностей університету третього рівня вищої освіти запропоновано ОК- 01 нормативної частини «Філософія сучасного світу» - 4 кредити – замість запланованого ОК «Філософія» і замість запропонованого в обговоренні «Філософія в сучасному світі» та «Сучасна наукова філософія»; д) оновлено програму практик, зокрема форм контролю, та доповнено Положення університету про практику робочою програмою з рекомендаціями до її проведення за програмою «Філософія 033»; е) зміст ОП у вигляді тем, завдань, методів викладання, контрольних питань, змістових модулів тощо викладачі кафедри оновлюють за набутим досвідом у підвищенні кваліфікації, участі у семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, тренінгах, вебінарах, у процесі роботи у наукових проектах, заходах міжнародних наукових організацій тощо.

Викладачі, що реалізують ОП Філософія проходили стажування в закордонних університетах у відповідності до дисциплін, які викладають. Букреєва І.В. - Вища школа міжнародних відносин та суспільної комунікації, Хелм, Польща, що дозволило внести зміни в ОК 01; Афанасьєва Л.В., Букреєва І.В. - Університет прикладних наук ISMA (Рига, Латвія). Програма «Європейський досвід і практика освітнього процесу у галузі соціального управління», складові якої співвідносні з ОК 04, ОК 08.

Зміст ОК 03 оновлено з урахуванням результатів наукового стажування професорки Глебової Н.І. Erasmus+KA 2 CBHE 101083077 “Universities-Communities: strengthening cooperation” (12.12.2023 р). Уточнення змісту ОК 05 - стажування на факультеті педагогічних наук DISFOR (Університет Генуї, Італія) (липень 2023 р.), у Лундському університеті за програмою академічних обмінів Еразмус+ (листопад 2023).

### **Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО**

Інтернаціоналізація здійснюється на основі Програми розвитку міжнародної діяльності, Положення про визнання іноземних документів про освіту та Положення про реалізацію права на академічну мобільність учасників освітнього процесу

[https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/Akademichna-mobilnist\\_27.09.2022.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/Akademichna-mobilnist_27.09.2022.pdf)

Оскільки вона охоплює внутрішню трансформацію усіх видів діяльності університету, структури ЗВО упродовж багатьох років підтримують освітньо-наукові зв'язки із закордонними університетами та партнерами (<http://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/mizhnarodni-partnery/>). З метою підготовки аспірантів до міжнародної діяльності організується проведення мовних курсів (англійської, німецької, болгарської та польської), забезпечується доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (ORCID, Scopus, Web of Science, EBSCO, Google Scholar тощо). Здобувачі ОНП «Філософія 033» Н. Авдимирець, О.Богданова, викладач І. Букреєва пройшла стажування у Польщі, Л. Афанасьєва – у Латвії, Н. Глебова – у Італії за науково-освітніми програмами, Н. Глебова пройшла мовне стажування і здобула рівень знання англійської мови (B2). Директорка Центру соціологічних досліджень Афанасьєва Л.В. є фасилітаторкою проекту РС «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин і ромів в Україні» <http://surl.li/rhjyw>. Глинська Л.Ф. та Глебова Н.І. - експертками цього проекту. Аспіранти А.Мештанов навчався в Міжнародному християнському інституті ТСМ (Австрія), є викладачем та супервізором

у Міжнародному інституті післядипломної освіти, А.Набокова є координатором грантових проектів за підтримки фондів США і Німеччини.

## **5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

### **Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?**

На початку навчання здобувачеві надається інформація про перелік та обсяг дисциплін, послідовність, форми проведення занять та їх обсяг, форми контролю, графік навчального процесу. Викладач доводить до відома здобувачів, як буде здійснюватися вхідний, поточний, періодичний і підсумковий контроль осмислення і засвоєння знань, проведення дослідницької роботи і надає інформацію щодо критеріїв оцінювання; чітко визначає, в яких джерелах аспіранти можуть знайти відповіді на контрольні питання (навчальна література, яка є в бібліотеці університету, кафедр; матеріали лекцій, практичних та семінарських занять). Форми контролю, критерії оцінювання знань та вмінь доводяться здобувачам шляхом оприлюднення силабусів, робочих програм на ЦОДТ <https://dfn.mdpu.org.ua/login/index.php> та інформуються на перших заняттях дисципліни. Система оцінювання результатів навчання здобувачів базується на «Положенні про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/ncke> п.9 та «Положенні про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/ajwvw> п.2.4. Інформація про форми контрольних заходів і критерії оцінювання міститься у навчально-методичних матеріалах: навчальних, робочих програмах, силабусах. 2 рази на рік проводиться звітування здобувачів про хід виконання індивідуального плану аспіранта (міжсеместровий звіт та річний звіт). Атестація здобувачів здійснюється спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

### **Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?**

Форми контрольних заходів з навчальних дисциплін представлено в ОНП, навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах. За часом, змістом і функціональним призначенням контроль поділяється на вхідний, поточний, періодичний і підсумковий, де: 1) вхідний контроль є передумовою успішної організації вивчення навчальної дисципліни, що дає змогу визначити рівень обізнаності здобувачів щодо завдань і специфіки дисципліни, наявність досягнень, що пов'язані з компетентностями і ПРН, які забезпечує ОК, та контури індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО (як правило, цей контроль проводиться у формі тестів відповідності та есе);

2) поточний контроль відбувається на семінарських заняттях для обговорення дискусійних питань та виявлення рівня сформованих за темою аналітичних, комунікативних, дослідницьких навичок, що когерентні ПРН даного ОК (для його здійснення застосовуються перехресне опитування, бесіда, діалог, вільний дискурс, історико-філософська довідка, презентація розв'язання проблемної ситуації тощо);

3) періодичний контроль проводиться у визначений термін два рази на семестр, фіксується в робочій програмі та здійснюється у формі письмової (модульної) роботи, яка містить: а) перевірку осмислення і засвоєння теоретичного фрагменту ОК вивчених за цей період тем, що сформульована у термінах програмних результатів навчання (наприклад, актуалізувати роль аксіологічної функції у вирішенні глобальних проблем сучасності); б) аналітичне питання, що передбачає аналітику, інтерпретацію проблемної ситуації з використанням результатів власного або кафедрального дослідження та особистої думки (за наявністю, також у термінах ПРН); в) контрольні тести, що забезпечує перевірку результатів

навчання, що пов'язані з перевіркою теоретичних, емпіричних знань, категорій, термінів, понять дисципліни;

4) підсумковий контроль відбувається у формі заліку або екзамену, які спрямовані на оцінку здатності здобувача самостійно і відповідально застосовувати знання у навчальних ситуаціях, що «імітують» майбутню професійну діяльність, засвідчують якість знань, комунікативної компетентності, уміння/навички (як правило, питання підсумкового контролю мають характер перевірки застосування концептуалізації, методології, презентації результатів навчання і дослідження, розв'язання проблемних ситуацій, застосування когнітивно-комунікативних, логічних умінь, критичного, творчого мислення). Для вивчення освітнього компонента розробляється сценарій, що описує послідовність навчально-методичних заходів: частоту проведення консультацій викладачем, розклад вебінарів, онлайн семінарів, тестування, обсяг і структуру самостійної роботи аспірантів. Кожен модуль і вхідні в нього навчальні одиниці (лекції, семінарські заняття, самостійна робота), супроводжуються процедурами контролю і самоконтролю, а також передбачено у завданнях вільний вибір рекомендованих завдань, що відповідає індивідуальній освітній траєкторії здобувачів (тематика есе, рефератів, презентацій тощо).

#### **Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?**

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до студентів на першій лекції з відповідної дисципліни або на установчих зборах для практик. Ця інформація у повному обсязі представлена в робочих програмах та силабусах дисциплін, які викладені на ЦОДТ <https://dfn.mdupu.org.ua/>. До цієї інформації відноситься перелік контрольних заходів, форми перевірки результатів навчання, підсумкового контролю, його форма та зміст. Під час занять і зустрічей з гарантом ОП з'ясовується ступінь чіткості та зрозумілості здобувачами критеріїв оцінювання їх навчальних досягнень. За необхідності, вносяться відповідні правки у структуру, зміст та стилістику завдань. Вимоги до оцінювання результатів практики, викладені у робочій програмі, доводяться до відома студентів на настановчій зустрічі перед початком практики, розміщуються на сайті кафедри <http://surl.li/qsapc>.

Підсумкові контрольні заходи відбуваються виключно за розкладом заліково-екзаменаційної сесії, графіком консультацій, датою атестації не пізніше ніж за місяць до їх початку на сайті ЦОДТ <https://dfn.mdupu.org.ua/>. Така організація доведення інформації є оптимальною, оскільки здобувач може отримати інформацію у зручний для себе спосіб та заздалегідь спланувати власну підготовку до контрольних заходів.

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Наказу «Про організацію освітнього процесу» <http://surl.li/phtwv>.

#### **Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?**

Стандарт вищої освіти за спеціальністю відсутній.

2 рази на рік проводиться звітування здобувачів про хід виконання індивідуального плану аспіранта відповідно до Положення № 385 "Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії", пункт 34 <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAFbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>.

Міжсеместровий звіт обговорюється на засіданні кафедри соціології та філософії, який подається разом із витягом з протоколу кафедри до відділу аспірантури і докторантури. Річний звіт обговорюється на засіданнях кафедри та вченої ради факультету, оформлюється у вигляді атестаційного листа, який подається разом із витягами з протоколів засідання кафедри та ради факультету. У разі невчасного подання чи неподання – термін звітування переноситься не більше ніж на один місяць. У разі не виконання аспірантом індивідуального плану вчена рада університету ухвалює рішення про дострокове відрахування. Атестація здобувачів здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного

захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання індивідуального плану освітньо-наукової роботи. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації відповідно до чинного законодавства – Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ №44 від 12.01.2022 р.).

**Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/ncke>, в якому визначені підходи до оцінювання знань здобувачів, процедура ліквідації академічної різниці, організація контролю результатів навчання, вимоги до атестації, особливості ліквідації академічної заборгованості, особливості проведення контрольних заходів у разі виникнення конфліктної ситуації та Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/ajwv>, в якому наведено структуру бально-накопичувальної системи оцінювання результатів навчання, критерії оцінювання діяльності на практичних заняттях, систему визначення підсумкової оцінки для заліків та екзаменів, які є у вільному доступі для учасників освітнього процесу на сайті ЗВО. Контрольні заходи конкретизовані в силабусах дисциплін. Ознайомитись з критеріями, здобувачі можуть на сайті університету та Центру освітніх дистанційних технологій (<http://www.dfn.mdpu.org.ua/>), де також для кожної дисципліни зазначаються питання, що винесені для контролю кожної теми, періодичного та підсумкового контролю.

Навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін містять сформовані процедури проведення контрольних заходів, питання до екзаменів, білети та критерії оцінювання. На кафедрі є робочі програми з навчальних дисциплін, силабуси, до яких здобувачі мають вільний доступ.

Викладачі на початку семестру надають здобувачам вищої освіти силабус відповідної дисципліни, де визначені мета і схема дисципліни, компетентності і результати навчання, система оцінювання і форми контролю, а також перелік питань до іспиту (заліку). Крім того, під час занять викладачі додатково роз'яснюють ці критерії здобувачам.

**Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП**

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується дотриманням процедури організації екзаменів і заліків (чіткі критерії оцінювання з визначенням балів за контрольну відповідь) (Положення про організацію освітнього процесу МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/ncke> Робота щодо запобігання конфлікту інтересів ведеться в рамках Антикорупційної програми та регламентована представленими на сторінці уповноваженого з антикорупційної діяльності ЗВО Порядками і Положеннями <http://surl.li/pcobm>.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача чи екзаменатора, завідувачем відділу докторантури та аспірантури створюється комісія для приймання екзамену (заліку), до якої входять завідувач, науково-педагогічні працівники кафедри, представники відділу докторантури та аспірантури, самоврядування на ОНП, профспілкового комітету студентів та аспірантів. Перескладання здобувачем екзамену, заліку засвідчується додатковою заліково-екзаменаційною відомістю за підписами членів комісії. Засідання апеляційної комісії відбувається наступного робочого дня після отримання заяви. Здобувач має право бути присутнім на її засіданні. Здобувач має право на оскарження дій НПП і за телефоном довіри МОН.

У здобувачів ОП Філософія 033 при проведенні контрольних заходів конфлікту інтересів не виникало, скарг на упередженість, необ'єктивність не надходило.

**Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

Порядок повторного проходження контрольних заходів може бути урегульованим на основі Положення про організацію освітнього процесу Університету <http://surl.li/rhzik>, у якому чітко прописана процедура повторного проходження контрольних заходів: у разі отримання незадовільної оцінки здобувачеві вищої освіти дозволено перескладання екзамену (заліку) з дисципліни не більше двох разів. Заключне перескладання екзамену (заліку) у здобувача вищої освіти може приймати комісія, яка створюється завідувачем відділом докторантури та аспірантури. Оцінка комісії є остаточною. У випадку незадовільної оцінки комісії здобувач повторно проходить навчання за освітнім компонентом. На ОНП «Філософія 033» випадків повторного проходження контрольних заходів не зареєстровано.

**Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

При виникненні конфліктної ситуації під час проведення контрольних заходів або за їх результатами здобувач може оскаржити процедуру та результати контрольного заходу, якщо мотивовано доведе якийсь чинник порушення його прав: порушення норм «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/rhzik>, нежиття заходів щодо попередження конфлікту інтересів, створення ситуації корупційних ризиків, порушення етичних норм та суспільних цінностей (гуманізм, повага, толерантність, взаєморозуміння, справедливість тощо) та гендерних, расових, етнічних, релігійних, національних засад) тощо. У таких випадках відділ докторантури та аспірантури створює спеціальну комісію для приймання екзамену або заліку. Якщо результати перескладання екзамену (заліку) не задовольняють здобувача або викладача, вони мають право оскаржувати дії чи бездіяльність посадової особи ЗВО у встановленому законодавчими актами України порядку (п.2, ч.2, ст.17 Кодексу адміністративного судочинства та ін.). Подібних випадків на ОНП «Філософія 033» не було.

**Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?**

Забезпечення академічної доброчесності при підготовці здобувачів вищої освіти за ОНП «Філософія 033» є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО регламентовано внутрішніми нормативними документами: Положенням про академічну доброчесність <http://surl.li/mcxrq> визначає принципи академічної доброчесності, права та обов'язки комісії з питань академічної доброчесності, порядок розгляду заяв про академічну недоброчесність, заходи, які впроваджує Університет, з метою попередження академічної недоброчесності, Кодексом академічної доброчесності <http://surl.li/mcxta> визначає правила та політику академічної доброчесності учасників освітнього процесу Університету, Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності <http://surl.li/mdkpf> визначає механізми моніторингу дотримання академічної доброчесності, заходи із популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, основні засади діяльності університету в сфері права інтелектуальної власності та їх захисту, організаційні засади щодо запобігання академічного плагіату в освітньому процесі університету.

У відповідності до цих документів для практичної реалізації заходів щодо дотримання академічної доброчесності в університеті створено постійно діючу Комісію з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності, яка формує напрями



просвітницької, організаційної, процедурно-інструментальної діяльності колективу університету та забезпечує систему контролю у сфері етики наукової комунікації, прав інтелектуальної власності та їх захисту, запобігання та виявлення академічного плагіату в науково-освітньому процесі університету, у здійсненні перевірки робіт із застосуванням відповідних програм та у порядку подання апеляцій та їх розгляду.

### **Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?**

Відповідно до Порядку застосування програмних засобів з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності <http://surl.li/phyqm>, наукові дослідження та публікації здобувачів та НПП передбачають перевірку відповідальною особою в ІМЕ (Спіренцев Д.) онлайн-сервісом Unichek, з яким Університет уклав договір. Здобувачі мають можливість безкоштовно перевіряти дисертаційні роботи, наукові статті, тези доповідей та інші види публікацій. Результат перевірки у вигляді звіту передається на кафедру відповідальній особі з питань моніторингу і протидії академічної недоброчесності (Глебова Н.).

В МДПУ створена Комісія з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності, Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності <http://surl.li/mdkpf>. Відповідно до п.7.6.1., п.7.6.2. комісія проводить експертизу наукових робіт, методичних розробок, проєктів одноособових та колективних видань всіх рівнів, що виконуються в Університеті на предмет вмісту плагіату та відповідності вимогам чинного законодавства України про захист авторських і суміжних прав.

На ОНП функціонує посилений контроль завідувачів кафедр, наукових керівників дисертаційних робіт, членів екзаменаційних комісій щодо порушень академічної доброчесності у науковій комунікації, в оформленні посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо; у забезпеченні науковими керівниками і консультантами об'єктивної перевірки дисертаційних та кваліфікаційних робіт на предмет академічного плагіату тощо. З метою систематизації, зберігання та поширення в електронному вигляді наукових творів, а також для уможливлення їх «прозорості» надано відкритий доступ в репозитарії університету (<http://eprints.mdpu.org.ua/view/divisions/Kaf=5Fpsihol/>).

### **Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?**

Вмотивованість є головним фактором дотримання засад академічної доброчесності, тому на ОНП «Філософія» передбачено визначення відповідних компетентностей, у змісті програми передбачено ряд навчальних дисциплін, що містять осмислення наукової етики, а саме: «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проєкту», «Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням», «Філософія науки та методологія інновацій». Їх впровадження сприяє формуванню у здобувача здатності до здійснення самостійної пошукової діяльності, дослідження пріоритетних наукових напрямів із позицій академічної доброчесності та професійної етики. НПП кафедри успішно закінчили курс тренінгу (1,3 кредитів ECTS) «Розвиток академічної доброчесності та відповідальності» у межах проєкту «Fostering Academic Integrity and responsibility: EU Policy». Процедура запобігання порушенням академічної доброчесності забезпечується шляхом інформування НПП та здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, ознайомлення із положеннями, з науковими працями у репозитарії університету та з правилами оформлення наукових статей на сайті університету (<https://mdpu.org.ua/nauka/na-dopomogu-naukovtsyam/vimogi-do-oformlennya-naukovih-statej/>). На засіданнях Вченої ради університету розглядаються питання академічної доброчесності, проводяться семінари щодо академічної культури у науковій та освітніх сферах. Двічі на навчальний рік (наприкінці семестрів) відповідальна особа звітує на засіданні кафедри про результати

моніторингу та діяльності щодо дотримання академічної доброчесності.

**Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП**

Питання дотримання академічної доброчесності регулює Комісія з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності університету <http://surl.li/piezm> на основі «Положення про академічну доброчесність» [https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist\\_2020.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf), в якому прописуються: види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності, процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності, процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також визначаються органи, що приймають такі рішення, проводять процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності. Так, у разі виявлення в працях здобувачів низького відсотку оригінальності матеріали повертаються для доопрацювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі та НПП можуть бути притягнені до такої відповідальності, як відмова у присудженні наукового ступеня чи вченого звання; позбавлення в установленому порядку присудження наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; позбавлення права обіймати певні посади. Здобувачі можуть бути притягнені до повторного проходження оцінювання; відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії.

Фактів порушення академічної доброчесності серед викладачів та здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького виявлено не було.

## 6. Людські ресурси

**Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?**

Відповідно до принципу *fitness for purpose* професійна та академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, мають свідчити про здатність забезпечити цілі та програмні результати програми (базова освіта, досвід професійної діяльності, науковий ступень, вчене звання, вагомі наукові розробки, дослідницькі проекти, публікаційна активність), монографії, статті, що індексуються у науково-метричних базах даних, науково-методичні розробки, підвищення кваліфікації, стажування, рейтинг активності, результати анкетування здобувачами освітит тощо.

Конкурсний відбір на вакантні посади НПП відбувається відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» <http://surl.li/riajd>. Відбір проводиться на засадах рівності та відкритості. Під час проведення конкурсного відбору звертається увага на науково-дослідні та навчально-методичні досягнення претендентів, якість викладання, потенціал для розвитку ОП та факультету, функціональні обов'язки. За цими ж характеристиками визначають відповідність науковому напрямку кафедри та ОК. При укладанні повторних контрактів також враховується думка студентів <http://surl.li/ouvzr>.

Процедура конкурсного добору викладачів в університеті є прозорою (інформація та оголошення про конкурс надаються на сайті університету. Для розгляду документів претендентів, наказом ректора утворюється конкурсна комісія, яка приймає рішення щодо відповідності кандидата та рекомендує на розгляд вченій раді факультету, університету.

**Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

ЗВО залучає до організації та реалізації освітнього процесу провідних професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, запрошуючи їх для проведення теоретичної і практичної освітньої діяльності, розробки програм наукових досліджень та проектів. На загальноуніверситетському рівні постійно працюють програми «Гість університету», «Зустрічі зі стекголдерами», вебінари експертів МОН, НАПН, НАЗЯВО України, міжнародних установ науки і освіти.

Представники роботодавців Семікін М.О. (заступник міського голови м.Мелітополя з питань діяльності виконавчих органів ради) та Орлов А.В. (директор ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій») входять до складу робочої групи з розроблення/оновлення ОП Філософія 033, постійно співпрацюють з НПП групи забезпечення щодо оновлення змісту ОП, уточнення цілей та РН, на підставі укладених з Університетом договорів про співпрацю з виконавчим комітетом Мелітопольської міської ради Запорізької області <http://surl.li/pahst>; ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій» <http://surl.li/pahsy>. З метою посилення практичної спрямованості майбутніх фахівців роботодавці та стейкхолдери регулярно проводять зустрічі, круглі столи зі здобувачами освіти <http://surl.li/pahstj>.

У чисельних конференціях, воркшопах, семінарах, майстер-класах за тематикою «Філософсько-освітній супровід комунікативно-діалогічних стратегій інтеркультурного згуртування суспільства: аксіологія різноманіття та інклюзії для сталого розвитку» брали участь відомі вчені (Нестерова М. О., д.філос.н., професор, професор кафедри Жана Моне, координатор проекту Жана Моне «Jean Monnet Project EVDISD», Курбатов С. В., д.філос.н., професор, радник Президії НАПН України, Амід Кумар (Індія)та інші), керівники соціально-політичних, державних, культурно-освітніх, громадських, конфесійних об'єднань.

**Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

ЗВО залучає до освітнього процесу, зокрема до аудиторних занять фахівців різних сфер суспільного життя. На ОНП «Філософія 033» професіонали-практики проводили студії за певними освітніми компонентами (Білогур В.Є., д. філос. н., професор ДНУ імені Альфреда Нобеля – ОК-07 «Філософська антропологія», доцент Афанасьєва Л.В., директор Центру соціологічних досліджень МДПУ – «Філософія сучасного світу» та інші); експерти НАЗЯВО (Аверіна К.С., д. пед. н., професор МДПУ імені Богдана Хмельницького – ОК-05 «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті», Фалько Н.М., к. психол.н., доцент МДПУ імені Богдана Хмельницького, ВК-01 «Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі»); провідні фахівці державної, культурно-освітньої сфери та громадсько-конфесійних і наукових об'єднань ( Семікін М.О., к. філос.н., доцент, заступник голови Мелітопольської міської ради Запорізької області – ОК-06 «Філософія релігії та культури», Набокова А.С., голова Запорізького обласного благодійного фонду «Розвиток майбутнього» - ВК-1 «Аксіологія», Бріцин М.В., богослов, магістр християнського служіння, голова Міжконфесійного комітету християнських церков Мелітополя – ОК-06 «Філософія релігії і культури», Чорна В.В., к.пед.н., голова Ради молодих вчених, Літвина Ю.С., к.пед. н., доцент, керівник громадської організації «Тьютор» - ОК-08 «Філософія науки та методологія інновацій».

Залучення експертів галузі до занять на ОП відбувається і через їх участь у гостьових лекціях: докторка політології Надя Лобнер (м. Зальцбург) <http://surl.li/pkckb> (2022); доктор філософських наук, професор кафедри соціології ЗНУ, голова дослідницького комітету з соціального прогнозування Соціологічної асоціації України Лепський М. А. <http://surl.li/pfjzy> (2023 р.), докторка політичних наук, професорка

кафедри політології та державного управління ДонНУ імені Василя Стуса Мацишина І.В. (2023 р.) <http://surl.li/riaoa>; участь аспірантів в онлайн курсі «Комунікація щодо національних спільнот для пресслужб поліції та прокуратури», який проводили експерти Ради Європи <http://surl.li/pkctq>.

Значна частина роботодавців приймає участь в організації роботи за сертифікаційними програмами.

**Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння**

Вектор професійного розвитку задається науковими інтересами самих викладачів, а ЗВО відповідно до Положення про професійний розвиток науково-педагогічних та педагогічних працівників <http://surl.li/mdmct>. та «Програми щодо удосконалення професійної майстерності науково-педагогічних працівників університету (<https://mdpu.org.ua/programi-shhodo-udoskonalennya-profesijnoyi-majsternosti-naukovo-pedagogichnih-pratsivnikiv-universitetu/>) сприяє науково-педагогічному персоналу не менше 1 разу на 5 років підвищувати кваліфікацію (проходити стажування) у відповідних наукових чи освітньо-наукових установах відповідного профілю. Щорічно в університеті мають змогу проходити фахове стажування в інших ЗВО та за кордоном. Зміст і тематика підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника має відповідати змісту навчальних дисциплін, які він викладає. За останні п'ять років підвищення кваліфікації пройшли 100% викладачів випускової кафедри та НПП за програмою (міжнародне стажування, стажування у інших ЗВО, у процесі участі в науково-практичних конференціях, семінарах, у реалізації міжнародних грантових проектів.

НПП ОП Філософія 033 проходять стажування у вітчизняних і закордонних ЗВО. Професор Цюрупа В.М., доцент Глинська Л.В. - Запорізькій приватний університет (2023 р.). Доцент Семікін М.О. у 2022 році закінчив Національний університет «Львівська політехніка» і отримав кваліфікацію «Магістр публічного управління та адміністрування». Доцент Букреева І.В. - Вища школа міжнародних відносин та суспільної комунікації, Хелм, Польща (2020 р.), доцент Афанасьєва Л.В., доцент Букреева І.В. - Університет прикладних наук ISMA, Рига, Латвія (2022 р.) <http://surl.li/rewai>. Професорка Глебова Н.І. - наукове стажування за програмою ERASMUS+ «Universities-Communities» (м.Генуя, м.Лунд, м. Сейняйоки, 2023); Зимова школа Проекту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій»; Erasmus+ KA2 project UNICOM University-Community: Strengthening cooperation”, International Autumn School «Leadership, Engagement and Wide Inclusion in University-Community Cooperation».

В університеті діють сертифікаційні програми <http://surl.li/rewar>.

**Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності**

Університет стимулює розвиток викладацької майстерності на основі Положення про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/mdmcw>. Загальні рейтинги кафедр та викладачів відображені на сайті ЦОДТ <http://surl.li/orjfb>. Керівництво ЗВО підтримує публікаційну активність НПП, оскільки викладацька майстерність залежить від володіння інноваційними науково-педагогічними досягненнями: за публікацію наукових статей у базах даних Scopus та Web of Science, за монографії у відповідності до колективного договору виплачується премія у розмірі одного посадового окладу; за перші позиції у внутрішньому рейтингу НПП виплачується премія; стимулювання викладацької майстерності здійснюється шляхом присвоєння звань, нагородження грамотами; за успіхи у професійній діяльності та внесок у розвиток університету і

держави НПП нагороджуються знаками, медалями та грамотами, зокрема усі викладачі програми мають нагороди.

Вимоги до професійного розвитку регламентує Положення про професійний розвиток НПП та педагогічних працівників <http://surl.li/mdmct>. Викладачі ОП зацікавлені у розвитку викладацької майстерності і новаторських рішеннях. Афанасьєва Л.В., Букрєєва І.В. пройшли підвищення кваліфікації у СДУ, (Суми, 2023) за програмою «Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди», Глебова Н.І. - курси проекту ERIKA «Сприяння розвитку емпіричних академічних досліджень в Україні» (2023), «Посередництва в роботі з громадами» (2023).

## 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

**Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?**

В умовах воєнного стану навчання проходить в дистанційному форматі в синхронному/асинхронному режимі на платформі ЦОДТ. Матеріально-технічні ресурси Університету є достатніми для досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП. До лютого 2022 р. викладання компонентів ОП здійснювалось у навчальних кабінетах, оснащених необхідним обладнанням для забезпечення освітнього процесу з доступом до мережі Wi-Fi, e-prints і наукометричних баз даних. Після тимчасового переміщення університету в наданих аудиторіях Педагогічного фахового коледжу комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» для потреб адміністрації, студентів та допоміжного персоналу університету було встановлено та налаштовано комп'ютерну техніку. Забезпечено якісне Wi-Fi підключення для працівників у відповідних аудиторіях та своєчасне обслуговування пристроїв друку. Здобувачі ОП мають вільний доступ до фонду бібліотеки, який постійно поповнюється навчально-методичною і науковою літературою <http://surl.li/pslid>. У вересні 2022 р. адміністрацією університету було укладено договір про співпрацю та надання послуг з АСКОД. онлайн, отримано доступ до 270 ліцензійних версій Zoom. У вересні 2023 року онлайн платформа для доступу академічних та наукових праць Research4Life. Для роботи та збереження у хмарному сховищі документів у ЗВО використовується сервіс Google Workspace's. Також в хмарному середовищі були створені журнали успішності студентів для зручного використання. До послуг аспірантів – вільний доступ до БД Scopus та/або Web of Science <https://mdpu.org.ua/nauka/naukometrichni-bazi-danih/>. Для вирішення дослідницьких та навчальних завдань аспіранти кафедри використовують допомогу фахівців та матеріали науково-дослідних центрів та лабораторій, зокрема Центру соціологічних досліджень, Лабораторії духовно-морального розвитку, Психологічного центру <https://mdpu.org.ua/3dtour/nnispmo/>, банку наукової, навчальної, методичної літератури кафедри соціології та філософії.

**Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?**

З травня 2022 р. після тимчасового переміщення закладу здобувачі і викладачі мають змогу користуватися ресурсами КЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія». Також університетом було отримано ноутбуки для всіх НПП з метою забезпечення освітнього процесу.

Здобувачі мають можливість користуватися інформаційно-технічною базою університету, яку складають: комп'ютерні засоби, програмні продукти, електронні бази

даних, лабораторії мультимедійних технологій. Наразі наявне безкоштовне підключення до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.

Задля виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів систематично проводяться організаційно-консультаційні зустрічі з: ректоратом; деканатом; профкомом; НПП кафедри; кураторами ECTS; студентським самоврядуванням; службами надання послуг (Психологічна служба <http://surl.li/pbvjm>, Юридична клініка <http://surl.li/pthlb/>), під час яких обговорюються питання освітньо-виховної, науково-дослідної діяльності та сфери соціального забезпечення.

Культурно-освітній простір ЗВО створює можливості для задоволення дослідницьких завдань індивідуально-освітньої траєкторії через організацію допомоги науково-дослідних центрів та лабораторій (Психологічний центр, Центр соціологічних досліджень, Центр болгаристики, Центр імені Д.І. Донцова, лабораторія духовно-морального виховання та інші), вчених рад університету та факультету, науково-методичної ради, міжнародного відділу, наукового товариства, ради молодих вчених, студентського комітету

За результатами опитування, здобувачі ОП позитивно оцінюють інформаційно-консультаційну, організаційну та соціально-правову підтримку в університеті (протокол №6 від 23.01.2023 року)

**Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)**

Безпечність освітніх умов регулюється Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу <http://surl.li/pdopz>, Положенням про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу <http://surl.li/pdoqj>.

Умови праці і навчання в університеті відповідають санітарно-технічним нормам. Зважаючи на безпекову ситуацію, дотримуючись чинного законодавства, під час оголошення повітряної тривоги викладач доводить студентам про необхідність прослідувати в укриття та призупиняє заняття. У приміщенні Педагогічного фахового коледжу КЗ вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» знаходиться обладнане укриття. Щороку для здобувачів проводяться інструктажі з техніки безпеки, що засвідчується підписами у спеціальному журналі в деканаті <http://surl.li/rfeuz>.

На виконання Постанови КМУ від №1187 30.12.2015 р. (зі змінами) розроблено заходи і забезпечено доступність до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

В університеті діє Юридична клініка <http://surl.li/pthlb/>, Психологічний центр <http://surl.li/ajwzl>, Комісія із запобігання, попередження та протидію булінгу (цькуванню), дискримінації та сексуальним домаганням <http://surl.li/pcmuj>.Здобувачам також надавалась підтримка щодо виїзду з окупованої території.

**Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?**

Освітня, організаційна, інформаційна, консультаційна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Стратегії розвитку Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на 2023-2028 роки <http://surl.li/oxnmv>. Освітня діяльність здійснюється згідно індивідуального навчального плану здобувача, що містить перелік обов'язкових до вивчення ОК та ОК вільного вибору (не менше ніж 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС) .

Організаційна підтримка здобувачів забезпечується складанням графіків індивідуальних консультацій, занять, підсумкового контролю.

Інформаційна підтримка здобувачів ОПП здійснюється завдяки веб-сайту університету <https://mdpu.org.ua/universitet/> з наступною інформацією: освітні програми, розклад занять, інформація про наукову, посилання на нормативні документи тощо; завдяки вебсторінці кафедри <http://surl.li/pfjza>, репозиторію бібліотеки <http://eprints.mdpu.org.ua/> та сайту ЦОДТ <https://dfn.mdpu.org.ua/>.

Консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється гарантом ОП, завідувачем кафедри, викладачами освітніх компонентів, профспілковим комітетом, фахівцями Психологічного центру університету <http://surl.li/nifne>, що діє відповідно до наказу МОН України № 509 від 22.05.2018 р., Юридичною клінікою <http://surl.li/pthlb/>. Соціально-побутова сфера університету до війни 2022 року формувалась відповідно до чинного законодавства та з урахуванням необхідності забезпечення основних соціальних гарантій і створення належних умов щодо навчання та відпочинку викладачів і здобувачів. Напрями соціальної підтримки: медичне обслуговування й оздоровлення; матеріальна допомога, що надається профкомом Університету. Здобувачам надається гуманітарна допомога від волонтерських ГО.

Визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою відбувається через відкритий діалог та зворотний зв'язок (проводяться анкетування, є електронна скринька довіри). За результатами опитування <http://surl.li/pfekd> здобувачі високо оцінюють (за п'ятибальною шкалою) рівень інформаційно-консультативної та соціально-правової підтримки, яку надає ЗВО здобувачам вищої освіти (протокол №6 від 23.01.2023 р.). З початку війни для здобувачів ОП систематично організовуються зустрічі в Zoom та проводяться опитування щодо їх психологічного та соціально-емоційного стану і потреб у різних видах підтримки. В університеті діє «Віртуальна приймальня» ректора і проректорів, де керівництво консультує здобувачів і викладачів у Zoom. Телеграм-канал Університету [t.me/officialmdpu](https://t.me/officialmdpu)

**Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)**

Відповідно до Правил прийому МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/nifnk> у розділі VIII прописано спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти для осіб з особливими освітніми потребами.

Призначення соціальних стипендій визначено у Правилах призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/nifnp>.

До тимчасового переміщення відповідно до Постанови КМУ від 30.12.2015 р. №1187 (зі змінами), ЗВО створив достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, зокрема стосовно доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Здійснюється супровід здобувачів вищої освіти з особливими потребами, який передбачає: забезпечення комфортних умов їх перебування, що дозволяють повною мірою реалізовувати здібності та прагнення особистості, сформувати успішність її діяльності та адекватну самооцінку (Положення про організацію інклюзивного навчання <http://surl.li/pdove>); підвищити стресостійкість, своєчасно виявити труднощі в особистісному та професійному розвитку та визначити умови їх подолання <http://surl.li/pfjyc>. Психологічний центр та Центр психологічного здоров'я допомагають особам з особливими освітніми потребами адаптуватись до нового середовища, соціалізуватись, вирішувати особисті психологічні проблеми.

Здобувачів освіти з інвалідністю на ОП Філософія 033 немає.

**Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?**

Процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи ті, що пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) та заходи щодо їх унеможливлення визначені нормативними документами МДПУ, які розміщені на сайті у вільному і відкритому доступі.

Положення про політику запобігання, попередження та протидію булінгу (цькуванню), дискримінації та сексуальним домаганням <http://surl.li/lzgky> регламентує організацію роботи щодо забезпечення запобігання, попередження та протидію булінгу (цькуванню), дискримінації та сексуальним домаганням щодо учасників освітнього процесу з метою створення безпечного освітнього середовища.

В університеті створена постійно діюча Комісія із запобігання, попередження та протидія випадкам булінгу (цькуванню), дискримінації та сексуальним домаганням, завданнями якої є розгляд скарг щодо зазначених випадків; організація просвітницьких та профілактичних заходів (семінари, майстер-класи, он-лайн курси, тренінги та ін.) для трудового колективу, здобувачів вищої освіти щодо попередження булінгу, дискримінації та сексуальних домагань.

В університеті працює Центр недискримінаційної освіти <http://surl.li/pfjxf>, метою діяльності якого є впровадження недискримінаційного підходу в освітній простір Університету, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з цієї проблематики, здійснення антидискримінаційної експертизи освітнього контенту; діє Положення про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів <http://surl.li/pcoez>.

Антикорупційна програма <http://surl.li/pfjxj> визначає комплекс правил, стандартів, процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності університету. Діяльність ЗВО в даному аспекті керується Положенням про Комісію з проведення оцінки корупційних ризиків <http://surl.li/ajwzi>, Положенням про порядок і процедури врегулювання ситуацій, пов'язаних з корупцією <http://surl.li/pcobm>. На загальних зборах трудового колективу МДПУ імені Богдана Хмельницького відбувається щорічний звіт провідного фахівця з їх реалізації.

На сторінці сайту МДПУ у вільному доступі <http://surl.li/pcobm> викладено номер телефону, (Viber, Telegram, WhatsApp) Уповноваженого з антикорупційної діяльності університету для звернень з питань випадків виявлення корупції.

Здобувачі ОП проінформовані, що у випадку конфліктних ситуацій вони мають можливість звернутись до керівництва кафедри, факультету, університету, до практичного психолога <http://surl.li/pbvjm>, юриста МДПУ <http://surl.li/pmige>, освітнього омбудсмена, Уповноваженої особи з антикорупційної діяльності, залишити скарги, пропозиції.

В МДПУ пропагується нульова толерантність до дискримінації, сексуальних домагань, булінгу. Під час реалізації ОП випадків скарг, пов'язаних із випадками дискримінації, сексуальних домагань або корупції, не було.

## 8.Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження,



**моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет**

Основним документом, що регулює процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП є Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/mcxxr>. Відповідно до п. 4 Положення підлягає щорічному перегляду та, за необхідності, оновленню ОНП, що має ураховувати особливості розвитку науки, культури, економіки, технологій і соціальної сфери. Пропозиції можуть вноситися здобувачами вищої освіти, НПП кафедр, які задіяні у реалізації програми, роботодавцями та іншими стейкхолдерами, а також фахівцями моніторингу та аудиту ефективності програм та якості освіти відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/lhaph>. За результатами моніторингу надаються рекомендації щодо вдосконалення змісту ОП та реалізації освітнього процесу.

Ця система базується на Законі України «Про вищу освіту» та Стандартах і рекомендаціях забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти, за якими ЗВО пройшов зовнішній аудит щодо відповідності вимогам міжнародного стандарту ISO 9001 з отриманням Сертифікату <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diyalnosti/>.

**Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?**

Періодичність перегляду ОП регулюється Положенням про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти <http://surl.li/mcxxr>. Згідно з Положенням п. 5 «Порядок оновлення освітньої програми» ОП підлягає щорічному перегляду та оновленню, при необхідності, з урахуванням розвитку науки, культури, економіки, технологій і соціальної сфери. Підстави для перегляду освітньої програми: зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти (зміни у стандартах, у фінансуванні та ін.), висунення пропозицій від Університету, розробників ОП, НПП кафедри, роботодавців, здобувачів тощо. На рішення щодо перегляду ОП можуть впливати результати досягнень здобувачів, порівняння з ОП інших спеціальностей, ЗВО, в т.ч. закордонних. Пропозиціями щодо оновлення ОП є також результати цілеспрямованого моніторингу та аудиту ОП, які здійснює комісія Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей <http://surl.li/pefmu>. У результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами і роботодавцями, формуються пропозиції щодо встановлення відповідності ОП новітнім науковим тенденціям, потребам стейкхолдерів та суспільним запитам. ОП може щорічно оновлюватися в частині: обсягу, змісту, запланованих результатів навчання; переліку й найменування дисциплін (модулів) обов'язкової частини і частини вільного вибору; кількості та змісту розділів (тем) дисципліни; співвідношення видів занять, змісту й форми контролю самостійної роботи; найменування практик, їх етапів, змісту й форм контролю тощо. Забезпечення перегляду й оновлення освітньої програми є обов'язком гаранта освітньої програми.

ОП Філософія 033 мала кілька переглядів. Зміни до освітньої програми були внесені у 2022 р. і ОП була ухвалена Вченою радою університету у 2022 р. та введена в дію наказом ректора № 27/01-05 від 28.06.2022 р. Проектною групою ОП, службою моніторингу, гарантом ОНП за результатами аналізу письмового та усного опитування здобувачів, НПП, роботодавців, консультацій з академічною спільнотою були введені обов'язкові компоненти «Філософія науки та методологія інновацій» (3 кредити ECTS), «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті» (3 кредити ECTS), Філософія релігії та культури (4 кредити ECTS). У 2023 р. також були внесені зміни до освітньої програми. Зміни відбулися у робочій програмі виробничої (педагогічної) практики, суттєво було розширено перелік вибіркового компонентів, уточнено формулювання компетентностей та програмних результатів навчання. За результатами роботи комісії Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей зауважень не надходило.

Підсумком роботи з моніторингу та перегляду ОП стало її затвердження Вченою радою МДПУ (протокол №1 від 28.08.2023). Введена в дію наказом ректора № № 46/01-05

**Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП**

Здобувачі залучені до процесу перегляду ОНП шляхом щорічного опитування через анкетування (“Якість освітньої програми та організація освітнього процесу” <http://surl.li/pfegs>, “Якість викладання та навчання за окремою ОК” <http://surl.li/ouvzr>, “Академічна доброчесність” <http://surl.li/pfejH>, “Інформаційно-консультативна, організаційна та соціально-правова підтримка в університеті”), через консультації з керівником, викладачами. У такий спосіб зміст ОП може коректуватися з урахуванням акцентів, які відповідають науковим інтересам здобувачів. Ініціативи, які надходять від академічної спільноти або роботодавців, також обговорюються зі здобувачами, набувають форм, найбільш сприятливих для аспірантів і сприяють розвитку soft skills як формою розвитку практичних науково-педагогічних навичок. На етапі розгляду та прийняття концепції ОНП у процесі опитування здобувачів з’ясовувалися й уточнювалися пропозиції щодо цілей, змісту ОНП, програмних результатів навчання, практичної підготовки. Анкетування показало: 100% здобувачів змогли реалізувати своє право на вибір ОК, на вчасну інформацію щодо цілей і змісту ОНП, ПРН, порядку і критеріїв оцінювання, процедури оскарження результатів контрольних заходів тощо. Можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії через пропозиції до змін ОП скористувалися В.Максименко (зміна назви ОК «Філософія» на «Філософію сучасного світу», збільшення кількості кредитів); М.Похвата, А.Мештанов (робоча програма практики); А.Набокова, А.Мештанов (уточнення ПРН, розширення блоку ВК за рахунок «Аксіології», «Філософії науки і освіти», приведення обсягу ВК до однакової кількості кредитів).

**Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП**

В університеті діяльність студентського самоврядування регламентується Положенням про студентське самоврядування (<http://surl.li/apalm>). Згідно Положення студентське самоврядування має представників у Комісії Вченої ради із експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Центрі експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, Вченій раді університету, Вченій раді факультету, що дає їм змогу безпосередньо впливати на процедури забезпечення якості освітньої діяльності в університеті. Представники студентського самоврядування можуть виносити питання до розгляду на конференції трудового колективу Університету/факультету; ініціювати опитування/фокус-групи у разі виникнення проблемних або дискусійних моментів у процесах забезпечення якості освіти.

Для здобувачів третього рівня вищої освіти органами самоврядування є Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (Положенням про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених у МДПУ імені Богдана Хмельницького та Рада молодих вчених <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/>, які представляють інтереси аспірантів у Вченій раді факультетів й Університету, науково-методичній раді університету, науково-методичних комісіях інституту/факультетів, експертних комісіях і робочих групах університету, а також інших колегіальних та робочих органах. Аспіранти активно залучаються до наукової комунікації студентів та молодих вчених (конференції, семінари, воркшопи), беруть участь в їх організації. Голова Ради молодих вчених (В.Чорна) зустрічається з аспірантами (Лекція з ОК «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті» тощо), від членів Ради вносить пропозиції до змін ОНП.

**Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості**

З метою перегляду ОНП та вдосконалення її якості випускова кафедра періодично проводить науково-методичні семінари, розширені засідання кафедри з роботодавцями, які сприяють створенню цілісної системи підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності та уможливають своєчасне, оперативне реагування на зміни в науці, у гуманітарній та соціально-поведінковій сфері. Саме з цією метою роботодавці залучені до процесу розробки та періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості: до визначених кафедрою напрямів розвитку партнерських стосунків університету з різними організаціями та підприємствами регіону та країни у процесі перегляду освітніх програм і варіативної частини навчальних планів активно залучаються потенційні роботодавці: представники громадських об'єднань (А. Набокова, голова обласного фонду «Розвиток майбутнього», О. Богданова, голова суспільної організації «Батьківська порада» запропонували посилити практикологічну складову розвитку культурно-освітнього простору ПРН-1,10,11,12,13); представники влади (М.Семікін, заступник голови міської ради Мелітополя, Л.Афанасьєва, радник голови міської ради запропонували передбачити у робочій програмі практики блок консультативної, експертної наукової діяльності, зокрема у розробці стратегічних документів місцевого самоврядування); представники ЗВО (Г.Тараненко, в.о. декана ТДАТУ імені Д. Моторного та інші запропонували доповнити ЗК-6, ЗК-7, ФК-2, ФК-8, ФК-9 змістовими елементами інтернаціоналізації освіти).

**Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування випускників ОП**

В університеті для зміцнення зв'язків між випускниками, студентами, НПП та громадським простором з метою сприяння розвитку науки, освіти й культури, охорони здоров'я, надання допомоги вченим, викладачам, талановитій творчій молоді, випускникам, задоволення та захисту соціальних, економічних, творчих та інших потреб випускників та громадян було створено «Асоціацію випускників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/mcylq>. Голова Президії Асоціації випускників Університету Андрій Орлов є членом групи розробників ОП Філософія 033. Не зважаючи на те, що перший випуск здобувачів вищої освіти за ОНП «Філософія 033» ще не відбувся, кафедра підготувала чимало магістрів філософських наук, які майже усі працюють за спеціальністю, і за їх допомогою здійснюється постійний зв'язок із культурно-освітнім простором університету та ринком праці. Так, випускники другого (магістерського) рівня вищої освіти працюють в органах влади, викладачами ЗВО, керівниками громадських об'єднань тощо. Університетом і кафедрою постійно здійснюється моніторинг працевлаштування здобувачів вищої освіти і випускників. Зв'язок з випускниками кафедра соціології та філософії підтримує через проведення анкетувань, «Університет очима випускників», завдяки чому вони можуть висловити свої зауваження, рекомендації щодо організації освітнього процесу, якості викладання і навчання <http://surl.li/pmjt>.

Найголовнішим шляхом кар'єрного зростання усіх учасників неперервної освіти є наша активна наукова комунікація, неформальна освіта, робота у гармонізації громадянського простору.

**Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?**

У здійсненні процедур внутрішнього забезпечення якості реалізації ОНП, яке регламентується в університеті Положенням «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» <http://surl.li/oevla> а також Центром неперервного професійного розвитку освітян <https://mdpu.org.ua/universitet/struktura-universitetu/tsentr-neperernovogo-profesijnogo-roz/> було встановлено, що зміст ОНП в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій. Суттєвих недоліків виявлено не було. Водночас сформульовано ряд пропозицій, які слід врахувати при підготовці здобувачів за спеціальністю «Філософія 033», пов'язаних з уніфікацією освітнього процесу для інших ОНП за обов'язковими компонентами з метою послідуєчого об'єднання малочисельних аспірантських груп; рекомендовано розширити можливості використання інтерактивних методів навчання та інформаційних технологій в освітньому процесі. Вказані недоліки були виправлені шляхом змістовного наповнення обов'язкових та вибіркового компонентів ОНП «Філософія» на сайті дистанційної форми навчання (<http://www.dfn.mdpu.org.ua/>) та оприлюднення політики забезпечення якості, процедур та їх результатів, що знайшло відображення на сайтах Університету, аспірантури, кафедри.

На рівні факультету в межах повноважень Вченої ради проводиться постійний моніторинг якості освітньої діяльності на ОП, приймаються відповідні рішення з покращення якості реалізації ОП. Зокрема, за результатами анкетування у 2023 р. Центром експертизи та моніторингу якості освіти було рекомендовано гарантам ОП та викладачам проаналізувати перелік баз практик та, за необхідності, розширити цей перелік. Кафедра взяла до уваги цю пропозицію і у грудні 2023 відбувся круглий стіл з роботодавцями та потенційними стейкхолдерами «Удосконалення змісту освітньо-професійних програм майбутніх фахівців та підсилення їх практичної спрямованості відповідно до умов воєнного стану та періоду повоєнної відбудови регіону». <http://surl.li/rjth>, розширено бази практик <http://surl.li/rhfoy>.

**Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?**

Акредитація відбувається вперше, тому безпосередні результати зовнішнього забезпечення якості освіти відсутні. Разом з тим, зауваження та пропозиції акредитацій інших ОНП у 2021-2023 р.р. («Освітні/педагогічні науки», «Психологія. Психологічне консультування», «Цифрові технології» та ін. ОП) були ураховані під час удосконалення ОНП «Філософія», а саме: в університеті створюється електронна система запису на вибіркові компоненти ОНП; на офіційному сайті ЗВО, на сторінках відповідних кафедр запроваджено практику оприлюднення проектів ОНП для громадського обговорення, розроблено і впроваджено систему анкетувань здобувачів і стейкхолдерів наказ № 43\_01-06 від 11.30.2021 р., наказ від жовтня 2022 р. У 2023 році в Університеті оновлено 27 нормативних документи, зокрема: про гарантів ОП; про освітню програму підготовки здобувачів; про практичну підготовку здобувачів; про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; про стейкхолдерів освітніх програм; про організацію та проведення гостьових лекцій; про участь здобувачів у забезпеченні якості освіти; про вільний вибір ОК здобувачами; про організацію та проведення гостьових лекцій; про порядок визнання результатів

навчання у процесі неформальної освіти тощо.

В результаті було оновлено більшість положень, що впливають на систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті: Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти; Положення про керівників проектних груп із розроблення освітніх програм та гарантів освітніх; Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти; Положення про Інституційний Репозиторій (електронний архів); Порядок про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diyalnosti/>

У серпні 2021 р. університет пройшов процедуру зовнішнього аудиту та сертифікації системи управління якістю у відповідності до вимог міжнародного стандарту ISO 9001. Підсумком цього аудиту стало отримання Сертифікату на систему управління якістю щодо надання послуг у сфері освіти університетського рівня, послуг щодо наукового стажування та експериментального розроблення (коди згідно ДК 016:2010:72, 85, 42). Сертифікат зареєстрований у Реєстрі органу сертифікації 02.08.2021 р. за № UA.KBS.1.022-21 та дійсний до 01.08.2024 р.

Крім того, стосовно освітнього процесу за ОНП: 1. Активізовано роботу над публікаціями наукових статей у фахових виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science, Index Copernicus, Google Scholar; 2. Покращилось матеріально-технічне забезпечення ОНП шляхом поповнення бібліотечного фонду сучасними навчальними виданнями, оснащення навчальних аудиторій обладнанням для дистанційного і змішаного навчання, вдосконалено сайт Центру дистанційних освітніх технологій; 3. Розширено практику обміну професійним досвідом, участі у проектній і грантовій діяльності НПП і здобувачів ОНП, що сприяє підвищенню професіоналізму та модернізації змісту ОНП, методів та технологій навчання і викладання (за результатами участі у проєкті Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку (EVDISD), було розроблено та імплементовано нові форми, методи, технології і прийоми організації студентоцентрованого освітнього середовища). <http://evdisd.info/uk/>

### **Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?**

Залучення учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП регламентується р.12 Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/ncke>, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти <http://surl.li/lzgev>.

Усі учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми через: відкриту «гарячу лінію» ректора університету; моніторинговий складник діяльності відділів та структурних підрозділів; через реакцію на участь здобувачів вищої освіти і студентського самоврядування у моніторингових процесах щодо якості вищої освіти в університеті. При цьому в межах університету відбувається поточний моніторинг ОП Вченою радою із експертизи якості освітніх програм спеціальностей <http://surl.li/mdhlo> та Центром неперервного розвитку освітян <https://mdpu.org.ua/universitet/struktura-universitetu/tsentr-neperernogo-profesijnogo-roz/>. Інтереси академічної спільноти як стейкхолдера, так і суб'єкта, який забезпечує якість підготовки, враховуються в усіх складових програми: формулювання цілей та програмних результатів, структурування освітньої складової, моделювання дослідницької частини програми та змісту і форм практики. Академічний персонал разом з кафедрою, здобувачами, стейкхолдерами вносить зміни в ОП, удосконалює навчально-методичне забезпечення. Конкретним заходом по залученню академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП є її участь у колегіальному розробленні навчального плану та в узгодженні його методичного та

інформаційного забезпечення в освітньо-науковому процесі.

**Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти**

Відповідно до Положення ЗВО «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в МДПУ» <http://surl.li/lzgev>: 1) органи студентського самоврядування, студентський гарант ОНП відповідають за реалізацію індивідуальної освітньо-наукової траєкторії, за організацію спільної наукової комунікації студентства і молодих вчених, за утвердження принципів самоврядування, автономії і відповідальності; 2) кафедра соціології та філософії й інші кафедри, які забезпечують освітній процес за ОНП, гарант ОНП, проектна та група забезпечення освітньо-наукового процесу, куратор ECTS, відділ аспірантури та докторантури забезпечують змістове наповнення науково-навчального контенту, інформаційно-методичний супровід навчання через дослідження, підготовку та апробацію результатів дисертаційного дослідження та наукову комунікацію; 3) Вчена рада факультету та університету, деканат факультету, Науково-методична рада університету, ректорат здійснюють організаційно-управлінський вектор забезпечення якості освітнього процесу; 4) контроль і моніторинг якості освіти та кадрового забезпечення реалізації програми здійснюють Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, Комісія з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності, відділ кадрів, навчально-методичний відділ; 5) Наглядова рада університету, Рада стейкхолдерів, відділ міжнародних зв'язків, наукові центри та лабораторії контролюють і супроводжують якісну освітньо-наукову діяльність у культурно-освітньому просторі. Структура внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти представлена у вигляді моделі <http://surl.li/nifyp>, оновлення якої заплановано у квітні 2024 року у відповідності до затвердженої Стратегії розвитку університету на 2023-2028 рр.

## 9. Прозорість і публічність

**Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їхня доступність для учасників освітнього процесу?**

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу ЗВО регулюються на основі вимог Закону України «Про вищу освіту» та Стандартів і рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти, а також Статутом МДПУ імені Богдана Хмельницького [https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/statut\\_2017.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/statut_2017.pdf). та Стратегією розвитку МДПУ імені Богдана Хмельницького на 2023-2028 рр.

Права та обов'язки регулюються Колективним договором між адміністрацією і профспілковим комітетом МДПУ імені Богдана Хмельницького на 2021-2024 рр. [https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/KOL.\\_DOGOVOR.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/KOL._DOGOVOR.pdf)., Положенням про організацію освітнього процесу [https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3\\_Q/view](https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view) та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAFbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>.

Доступність та публічність інформації про права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу (відповідні внутрішні нормативно-правові акти системи

внутрішнього забезпечення вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького) передбачена їх оприлюдненням на офіційному сайті університету <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shhodnydyagaye-oprilyudnennyyu/>. Юридична клініка «Вікторія» надає консультативну допомогу усім бажаючим.

**Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів)**

МДПУ імені Богдана Хмельницького оприлюднює для громадського обговорення проекти освітніх програм та зміни до них на сайті у відкритому доступі.

Адреса веб-сторінки (<https://mdpu.org.ua/osvita/osvitni-programi-ta-yih-profili/>).

**Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)**

(<https://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/aspirantura/osvitno-naukovi-programy/>).

## 10. Навчання через дослідження

**Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)**

Зміст ОП відповідає науковим інтересам аспірантів за її чотирма складовими, кожна з яких спрямована на підготовку компетентного науковця-дослідника і викладача-філософа. Значна частина ОК безпосередньо пов'язана з науковими інтересами аспірантів, теми досліджень яких знаходяться в аксіологічній, праксеологічній та комунікативно-діалогічній площині гармонізації культурно-освітнього простору. Тому філософській аналітиці історичних видів культурних практик і нових видів змінної реальності та концептуальному моделюванню методологічних, світоглядно-аксіологічних видів регуляції позитивної діяльності людини повністю відповідають ОК-01 «Філософія сучасного світу», ОК-08 «Філософія науки та методологія інновацій», ВК-08 «Онтологія та гносеологія, ВК-02 «Комунікативно-практична філософія». Частина ОК забезпечує формування філософського світогляду та рефлексію пізнавальної, соціальної й природної реальності у процесі її духовного і практичного перетворення – ОК-06 «Філософія релігії та культури», ОК-07 «Філософська антропологія», ВК-07 «Аксіологія», ВК-01 «Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі». ПРН блоку універсальних дослідницьких, викладацьких, соціальних навичок (soft skills) та володіння англійською мовою й методиками наукової комунікації забезпечують ОК-03 «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту», ОК-04 «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності», ОК-02 «Іноземна мова у науковому спілкуванні».

**Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю**

Зміст ОНП, націлений на набуття компетентностей дослідника, який відповідально і самостійно здатен здійснювати науковий пошук на засадах дослідницької культури.

Повноцінна підготовка розгортається: а/через засвоєння філософської (світоглядної) та загальнонаукової методології (ОК «Філософія сучасного світу», «Філософія науки та методологія інновацій», «Онтологія та гносеологія»), тобто на забезпечення метатеоретичного, концептуального, онтологічного і епістемологічного розуміння наукового пошуку надається 12 кредитів ЄКТС; б/через навчання предметної (спеціально- філософської) методології («Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту», «Філософія релігії та культури», «Філософська антропологія» – 11 кредитів ЄКТС), які навчають використанню аксіологічних, гносеологічних, рефлексивно-критичних, соціально-праксеологічних підходів, методів дослідження та універсальних і трансверсальних навичок (soft skills); в)через формування методології створення та апробації нового знання аналітично-узагальнюючого, когнітивно-комунікативного та практично-перетворюючого характеру («Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)» «Іноземна мова у науковому спілкуванні» – 9 кредитів ЄКТС). Міждисциплінарний пошук підтримується вибілковими компонентами та корегуванням науково-освітньої траєкторії здобувачів. З 50 кредитів загального обсягу ОНП наукова складова складає 30 кредитів.

**Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

Підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності забезпечують як обов'язкові освітні компоненти, так і вибілкові. До здатності концептуального осягнення цілей, змісту, форм організації сучасного освітнього процесу, ролі педагогіки та психології у розвитку Homo educandus готують ОК «Філософія сучасного світу», «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті», ВК «Філософія науки і освіти», «Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі», «Вища освіта та європейський освітній простір». Удосконалення знань щодо впровадження сучасних освітніх і когнітивно-комунікативних, інформаційних технологій, усвідомлення сутності гуманітарних наук та ролі ціннісно-сміслових засад виховання та місії викладача у становленні особистості здобувача освіти (ОК «Філософія науки та методологія інновацій», «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)», «Філософська антропологія», ВК «Комунікативно-практична філософія», «Аксіологія»). Важливе місце у підготовці до викладання посідає ОК «Виробнича (педагогічна) практика», що поєднує навчальний, науково-методичний, виховний і дослідницький блоки. Відповідно до положення про проведення практики на ОНП «Філософія» до таких видів роботи, як підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, відвідування апробацій, захистів дисертацій, проведення занять, консультацій в індивідуальному плані- графіку зазначені певні дослідницькі завдання.

**Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямам досліджень наукових керівників**

ЗВО забезпечує відповідність наукових досліджень аспірантів напрямам досліджень наукових керівників: а/на етапі вступу через аналіз наукових здобутків майбутніх аспірантів і обговорення їх дослідницької пропозиції з потенційним науковим керівником, гарантом ОНП когерентності наукових інтересів; б/через узгодження наукового інтересу здобувача з науковою темою кафедри, у тому числі з індивідуальною темою передбаченого керівника; в/ через аналіз дотичності наукової пропозиції змісту публікацій наукового керівника; г/через урахування досвіду практичної діяльності



здобувача та його орієнтації на майбутню діяльність; д/через аналіз особистісних чинників вступника, зокрема співпраця з керівником на попередніх рівнях вищої освіти, освітніх програмах тощо). Основними напрямками досліджень наукових керівників, які покладені в основу вибору теми дисертації та відображені у наукових публікаціях, є: Глебова Н.І. (аспірант Я.Горбаль) – філософські аспекти формування освітніх ідентичностей; Афанасьєва Л.В. (аспірант О. Вишневський) – соціально-філософський дискурс війни, як екзистенційної загрози людині і людству; Цюрупа М.В. (аспірант О. Андрющенко) – соціально-філософські аспекти розвитку громадянського суспільства; Глинська Л.Ф. – (аспірант О. А. Мештанов) - філософський супровід гармонізації культурно-освітнього і релігійного простору. Тема здобувача затверджується згідно з Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAFbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>.

**Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) коротке поле**

ЗВО організаційно і матеріально забезпечує можливість для виконання і апробації результатів наукових досліджень аспірантів у межах ОНП «Філософія»: фінансова та матеріально-технічна підтримка функціонування аудиторій та кабінетів, що оснащені сучасними комп'ютерними засобами; безоплатний доступ до Наукової бібліотеки, що забезпечує власний Web-сайт <http://lib.mdpu.org.ua>, підключення до мережі Інтернет з Wi-Fi і з доступом до баз даних міжнародних науково-метричних журналів; спеціалізовані дослідницькі центри та лабораторії забезпечують міждисциплінарний синтез та філософський супровід соціокультурних перетворень (Центр нематеріальної культурної спадщини, Психологічний центр, Центр соціологічних досліджень, Лабораторія морально-духовного виховання та розвитку людини, Центр болгаристики, STEAM-лабораторія, лабораторія комплексного краєзнавства); апробація результатів досліджень здійснюється на наукових конференціях, семінарах, воркшопах, тренінгах, організованих університетом та у межах міжнародної наукової комунікації, зокрема у рамках проекту Жана Моне; університет надає можливість публікуватися у наукових журналах, утверджених в МДПУ (Науково-теоретичний часопис «Versus», включений до фахових видань з філософії у 2013 р. <http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/versus/index>, «Гуманітарна парадигма» (2018 р.) та ін.. Усі аспіранти мають достатню кількість публікацій у наукових журналах, включених до фахових видань.

**Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи коротке поле**

Університет, як член Обсерваторії Великої Хартії університетів, «Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи», «Мережі університетів Чорноморського регіону» та ін., сприяє залученню здобувачів ОНП до міжнародної академічної спільноти. Здобувачі вищої освіти регулярно інформуються щодо актуальних програм академічної мобільності. Аспіранти мають можливість публікації результатів власних наукових досліджень в міжнародних академічних виданнях. Задля цього університет надає безкоштовний доступ до баз даних міжнародних наукометричних журналів.

З метою забезпечення відповідного рівня мовної підготовки кандидатів до програм академічної мобільності ректорат щорічно організує проведення мовних курсів (англійської, німецької, болгарської та польської) для здобувачів усіх освітніх програм. Центром болгаристики МДПУ імені Богдана Хмельницького проведено 7 наукових конференцій Болгаристичні та славистичні читання для студентів та докторантів (2016 р., 2017 р., 2018 р., 2019 р., 2020 р., 2021 р., 2022 р.).

Усі здобувачі ОНП «Філософія» беруть активну участь у міжнародних конференціях, курсах-інтенсивах, воркшопах, вебінарах, у Літній школі проекту Жана Моне «Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку».

**Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються коротке поле**

Наукові керівники аспірантів, які є виконавцями та /або керівниками дослідницьких проектів, залучають до участі у них здобувачів ОНП: наприклад, у проекті держбюджетного фінансування брала участь професор О. Троїцька, доцент Л.Афанасьєва «Людиномірність гармонізації культурно-освітнього простору майбутніх педагогів», у проекті молодих вчених «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я» - професор Н. Глебова, у трансконтинентальному проекті Ради Європи ІСС «Впровадження та залучення культурного різноманіття на міжнародному рівні», у проекті Ради Європи ««Етнічні спільноти і спільність: запорука громадської активності та довіри» - професор Н. Глебова, доцент Л.Афанасьєва, доцент Л.Глинська. Професор Н. Глебова успішно закінчила повний сертифікований курс «Розвиток академічної доброчесності та відповідальності» в межах проекту “Fostering Academic Integrity and Responsibility: EU Policy” (101085834 – FAIR-ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH for 2022-2025), який присвячений впровадженню кращого досвіду країн ЄС у забезпеченні академічної доброчесності в освітній діяльності закладів освіти, визначення ролі здобувачів освіти, викладачів та менеджменту університету у формуванні доброчесного освітнього середовища.

За тематикою проектів підготовлено та опубліковано фахові статті, статті у виданнях WOS, Scopus, збірники матеріалів конференцій, монографії, проведена на базі університету міжнародна Літня школа (липень 2021 р.) з майстер-класами, тренінгами, лекторіями, семінарами, студіями, воркшопами, вебінарами (Програма Міжнародної літньої школи «Принципи та цінності ЄС: різноманіття та інклюзія в освіті для сталого розвитку» Jean Monnet Project EVDISD 620545-EPP-I-2020-I-UA-EPPJMO-PROJECT). Практичні результати полягають також у розробці та оновленні ОП, у запровадженні ОПП «Філософія. Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх та релігійних процесів» (магістерський рівень) тощо.

**Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів) коротке поле**

Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів Університету та, зокрема, ОНП «Філософія 033») регулюється «Кодексом академічної доброчесності» ([https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti\\_2020.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf)), «Положенням про Академічну доброчесність» ([https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist\\_2020.pdf](https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf)) та «Положенням про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності» [https://drive.google.com/file/d/10RJA1I\\_bMKp-kIqNq7894oAO6bnxwiP/view](https://drive.google.com/file/d/10RJA1I_bMKp-kIqNq7894oAO6bnxwiP/view). Чинні практики дотримання академічної доброчесності у науково-освітній діяльності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти в університеті і поширюються на наукових керівників та аспірантів. Системна просвітницька, виховна етико-гуманітарна робота, процедури формування навичок та етосу несприйняття академічної нечесності допомагають інтелектуально-коректно оформити наукові результати, що унеможливають академічний плагіат та забезпечують якісну наукову комунікацію. Постійний моніторинг і виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях, навчальних

завданнях за освітніми компонентами ОНП, тезах доповідей на конференціях; інституційне забезпечення здійснюють Комісія Вченої ради університету із забезпечення якості освіти та Постійна комісія академічної доброчесності (з питань наукової етики та запобігання плагіату). На кафедрі призначена відповідальна особа задля дотримання порядку академічної доброчесності, проведення просвітницьких заходів та виявлення (через анонімне анкетування) доброчесності контрольних освітніх заходів (необ'єктивного оцінювання) та дотримання правил академічної доброчесності.

**Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності коротке поле.**

Для того, щоб особи, які вчинили порушення академічної доброчесності, не здійснювали наукове керівництво, в університеті функціонує постійно діюча комісія академічної доброчесності з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності <https://mdpu.org.ua/postijna-komisiya-z-pitan-naukovoyi-etiki-ta-zapobigannya-plagiatu/>, яка здійснює моніторинг щодо порушень науковими керівниками академічної доброчесності та у випадку виявлення таких порушень відсторонює особу від керівництва науковою діяльністю аспірантів. Наукові керівники аспірантів ОНП «Філософія» не є особами, щодо яких встановлено факт порушення академічної доброчесності рішенням Комісії університету і рішенням НАЗЯВО.

## 11. Перспективи подальшого розвитку ОП

**Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП? довге поле**

В контексті аналізу перспектив освітньої системи України на ринку міжнародних освітніх послуг (Аналітична записка <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/4.htm>), Стратегії розвитку МДПУ імені Богдана Хмельницького на 2023-2028 рр. а також рекомендаційних документів НАЗЯВО (<https://naqa.gov.ua/wp-pdf> визначено проблеми та перспективи вдосконалення ОП, як у загальнозначущій, так і у конкретній площині, а саме формування і зміцнення культурно-освітнього і наукового простору світової спільноти та інтернаціоналізація вищої освіти; формування трансверсальних компетентностей, у тому числі світового громадянства та здатностей забезпечувати сталий розвиток; організації наукових інноваційних досліджень та зв'язку вищої школи з ринком праці; проблеми поєднання академічної й професійної спрямованості вищої освіти в Україні; приведення освітніх кваліфікаційних ступенів України до стандартів Європейського союзу; імплементація людиномірних практик спільного життя народів різноманітного світу.

Цей аналіз уможлиблює визначення сильних та слабких сторін ОНП. До сильних сторін слід віднести: а) визначення провідною ідеєю ОП комплексної методологічної, теоретичної, організаційно-управлінської переорієнтації філософських наукових досліджень на розробку особистісно-індивідуальних, аксіологічних та комунікативно-діалогічних стратегій та на трансдисциплінарний характер творення і трансляції нового знання, яке має бути когерентним як викликам часу, так і завданням формування людини з високим рівнем культурної самосвідомості; б) орієнтація на перехід викладання філософських дисциплін до «практично-публічного» характеру мови, яка, не втрачаючи академічних концептуальних засад філософії у процесі діалогу стає зрозумілою здобувачам; в) залучення здобувачів до активної участі у науковій комунікації, зокрема до міжнародної співпраці та консолідації громадянського

суспільстві інтеркультурного міста.

До слабких сторін реалізації ОП слід віднести: а) відсутність неперервної філософської освіти (шкільна, бакалаврська, магістерська) ускладнює систему вибудовування загальнозначущої освітньої траєкторії і система диференційованого навчання помтає слабким місцем науково-педагогічної роботи; б) недостатній рівень переорієнтації здобувачів 3 рівня вищої освіти на новий спосіб здобуття наукового ступеня доктора філософії у формі «навчання через дослідження»; в) різні рівні педагогічної майстерності викладачів зумовлюють недоліки в організації індивідуальної роботи, урахування результатів неформальної освіти (за певними модульними одиницями змісту тощо)

**Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?**

Для вирішення в найближчій перспективі означених проблем групою забезпечення було заплановано заходи:

1) активізувати роботу з удосконалення засобів діагностики ефективності освітнього процесу з урахуванням нових вимог до програмних результатів навчання і сформованих компетентностей та вимог до виконання базових положень академічної доброчесності; 2) посилити профорієнтаційну роботу з використанням сучасних комунікативно-діалогічних технологій в органах місцевого самоврядування, державної служби зайнятості, національно-культурних, освітніх, релігійних та громадських організаціях та установах, серед потенційних роботодавців з метою більш ефективного використання ліцензійного обсягу; 3) збільшити кількість публікацій викладачів кафедри соціології та філософії у вітчизняних та зарубіжних фахових виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз даних; 4) спрямувати зусилля випускової кафедри соціології та філософії, наукових керівників дипломних робіт магістрів на збільшення кількості наукових публікацій (тез або статей) студентів як апробації їх дипломних досліджень.

В контексті науково-дослідної роботи: аналіз соціально-політичної, культурно-освітньої, національної і релігійної діяльності інституцій регіону свідчить про гостру необхідність, по-перше, інтеграції зусиль творчих науковців і організаторів агенції діалогічно-аксіологічних практик, по-друге, в обґрунтуванні теоретичних засад ціннісно-смиислового супроводу комунікативно-діалогічних стратегій громадянського єднання та, по-третє, в акумуляції і розповсюдженні досвіду інноваційних практик громадянської культури, презентації програм, методик, технологій соціокультурної діяльності. Провідна ідея комплексної роботи полягає у методологічній, теоретичній, організаційно-управлінській переорієнтації наукових досліджень розвитку громадянської культури студентської молоді на трансдисциплінарний характер творення та трансляції нового знання, на формування цілей, змісту і технологій навчання майбутніх фахівців громадянського єднання, що відповідають сучасним змінам в культурно-освітньому просторі, який має бути когерентним як викликам часу, так і завданням формування людини з високим рівнем культурної самосвідомості, яке спирається на зміцнення особистісно-індивідуальних, аксіологічних та комунікативно-діалогічних стратегій. Окремим аспектом є популяризація наукового напрямку та науково-технічні заходи: проведення конференції з міжнародною участю із публікацією матеріалів доповідей, проведення майстер-класів та наукових колоквиумів, культурно-просвітницьких заходів для жителів міста; публікаційна активність, співпраця з бізнесом та промисловістю, надання консультативних послуг за напрямом аналітика суспільних, політичних і культурно-релігійних процесів.

### **Запевнення**

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

*Таблиця 1.* Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

*Таблиця 2.* Зведена інформація про викладачів ОП

*Таблиця 3.* Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.*

Інформація про КЕП

**ПІБ:**

**Дата:**